

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 30/15

ע"פ 73/15

כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

לפני :

המערער בע"פ 30/15
והמשיב בע"פ 73/15 : פלוני

נ ג ד

המשיבה בע"פ 30/15
והמערער בע"פ 73/15 : מדינת ישראל

ערעור על הכרעת דין, מיום 27.7.2014, וכן ערעור וערעור
שכנגד על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת, מיום
20.11.2014, בתפ"ח 13-06-19670, שניתנו על-ידי כב'
השופטים ת' כתילי – סג"נ; א' קולה; וד' צרפתי

תאריך הישיבה : ה' בטבת התשע"ו (17.12.2015)

בשם המערער בע"פ 30/15
והמשיב בע"פ 73/15 : עו"ד איתן ארנון

בשם המשיבה בע"פ 30/15
והמערער בע"פ 73/15 : עו"ד ארז בן ארויה

פסק-דין

השופט א' שהם :

1. לפנינו ערעור על הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופטים
ת' כתילי – סג"נ; א' קולה; ו-ד' צרפתי) בתפ"ח 13-06-19670, מיום 27.7.2014; וכן
ערעור וערעור שכנגד על גזר הדין, מיום 20.11.2014.

2. נגד המערער הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו, במסגרת שלושה אישומים, שורה של עבירות מין בשלושה קטינים, שאותם ואת משפחותיהם הכיר, בהיותם חברי אותה קהילה דתית בעיר בית-שאן (להלן: כתב האישום). לאחר ניהול משפט הוכחות, הורשע המערער בביצוע העבירות שיוחסו לו באישום הראשון ובאישום השלישי לכתב האישום, וזוכה מן העבירות אשר יוחסו לו באישום השני לכתב האישום.

בגין המעשים המפורטים באישום הראשון לכתב האישום, הורשע המערער בעבירות של מעשה סדום (מקרים רבים), לפי סעיף 347(ב) לחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (להלן: חוק העונשין); ניסיון למעשה סדום, לפי סעיף 347(ב) לחוק העונשין בנסיבות סעיף 345(א)(3) לחוק העונשין ביחד עם סעיף 25 לחוק העונשין; מעשים מגונים (מקרים רבים), לפי סעיף 348(א) לחוק העונשין; נהיגה ברכב ללא רשות בעליו, לפי סעיף 336(ג) סיפא לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א – 1961 (להלן: פקודת התעבורה); והסתייעות ברכב לביצוע עבירת מין, לפי סעיף 44 לפקודת התעבורה.

במסגרת האישום השני לכתב האישום, זוכה המערער מעבירות של מעשה סדום, לפי סעיף 347(ב) לחוק העונשין, בנסיבות סעיפים 345(ב)(1) ו-345(א)(3) לחוק העונשין; בעבירות של מעשים מגונים (מקרים רבים), לפי סעיף 348(א) לחוק העונשין; והסתייעות ברכב לביצוע עבירת מין, לפי סעיף 44 לפקודת התעבורה.

במסגרת האישום השלישי לכתב האישום, הורשע המערער בביצוע עבירות של מעשים מגונים (מקרים רבים), לפי סעיף 348(א) לחוק העונשין; נהיגה ברכב ללא רשות בעליו, לפי סעיף 336(ג) סיפא לפקודת התעבורה; והסתייעות ברכב לביצוע עבירת מין, לפי סעיף 44 לפקודת התעבורה.

3. בעקבות הרשעתו בדין, נגזרו על המערער העונשים הבאים: 9 שנות מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו; 3 שנות מאסר על תנאי, לבל יעבור, בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, כל עבירת מין מסוג פשע; ופסילת רישיון נהיגה לתקופה של 4 שנים, החל מיום שחרורו. כמו כן, חוייב המערער בתשלום פיצויים בסך ₪ 80,000 למתלונן ד', ובסך ₪ 20,000 למתלונן ש'.

המערער אינו משלים עם הרשעתו בדין ולחילופין משיג על חומרת עונשו, ואילו המדינה (להלן: המשיבה) טוענת כי יש להחמיר בעונשו של המערער, ומכאן הערעורים שלפנינו.

עובדות כתב האישום שהוגש נגד המערער

4. על-פי עובדות האישום הראשון, ד.כ. הינו קטין, יליד שנת 1999, אשר גילו בעת הגשת כתב האישום היה למטה מ-14 שנים (להלן: ד'). במשך תקופה של כשש שנים קודם להגשת כתב האישום (להלן ולצורך אישום זה: התקופה הרלוונטית), נהג המערער לרכוש את אמונו של ד' באמצעות מתנות הכוללות: מזון, בגדים, מכשירים חשמליים וסכומי כסף שונים (להלן: המתנות). במהלך התקופה הרלוונטית, ובתדירות של בין פעם בשבוע למידי יום ביומו, נהג המערער לשכנע את ד', באמצעות המתנות, אשר נעמו ל-ד', להתלוות אליו לנסיעה ברכבו מסוג טויוטה קורולה (להלן: הרכב). בנוסף, דרש המערער מ-ד' להתלוות אליו למקומות שונים שחלקם מבודדים, ולשהות עמו ביחידות בדירה בה התגורר בבית שאן (להלן: הפגישות). במהלך הפגישות, ובמספר רב של מקרים, דרש המערער מ-ד' לגעת באיבר מינו (של המערער), ולמצוץ את איבר מינו. ד', מתוך המחויבות שחש כלפי המערער, נאלץ למשש את איבר מינו (של המערער), ואף איפשר למערער להחדיר את איבר מינו לפיו, תוך מציצתו.

בנוסף לדברים האלו, כך נטען באישום הראשון, במהלך התקופה הרלוונטית, ביצע המערער ב-ד' מעשים מגונים שכללו: חיבוקים; נישוק בפה תוך החדרת לשונו לפיו של ד'; נישוק איברי גופו השונים של ד'; הפשטתו של ד' מכל בגדיו התחתונים; נגיעות בחלקי גופו השונים של ד', לרבות באיבר מינו וישבנו, וזאת כאשר המערער בעצמו עירום; והשכבתו של ד' על מיטה או על מושב הרכב תוך מישוש גופו, וחיכוך איבר מינו של ד' בידיו של המערער.

עוד נאמר בגדרי האישום הראשון, כי באחת ההזדמנויות ניסה המערער להחדיר את איבר מינו לפי הטבעת של ד', אולם ד' הסתובב, וסירב לכך. בהזדמנויות נוספות, נהג המערער להראות ל-ד' סרטים פורנוגרפיים. כמו כן, במהלך הפגישות, נהג המערער לומר ל-ד', כי הוא אוהב אותו; וכי הוא מבצע בו את המעשים משום שהוא אהבתו הראשונה. ד' לא היה מעוניין במעשים המתוארים לעיל, אולם לא היה מסוגל לסרב לדרישותיו של המערער, בשל העובדה שחש נשלט על-ידו באמצעות המתנות.

עוד נטען במסגרת האישום הראשון, כי במספר רב של מקרים, הרשה המערער ל-ד' לנהוג ברכב, בידעו כי ד' אינו מחזיק ברישיון נהיגה.

5. האישום השני שבכתב האישום, מתאר את מעשי המערער ב-פ.כ., אחיו של ד' (להלן: פ'). עת היה פ' בן פחות משלוש עשרה שנים ועד להיותו בן שמונה עשרה שנים, נהג המערער לרכוש את אמונו באמצעות מתנות הכוללות: ביקורים במסעדות, מוצרי מזון ושתייה, וסכומי כסף שונים. במספר רב של הזדמנויות, שכנע המערער את פ', באמצעות המתנות, אשר נעמו ל-פ', להתלוות אליו לנסיעה ברכב למקומות שונים, שחלקם מבודדים, וכן לשהות עמו ביחידות בדירה בה התגורר בבית שאן. באחד מן המקרים, עת שהו המערער ו-פ' ברכב, הפשיל המערער את מכנסיו ואת תחתוניו של פ', והחדיר את איבר מינו לפי הטבעת של פ'.

עוד נאמר במסגרת האישום השני, כי המערער נהג לבצע ב-פ' מעשים מגונים אשר כללו: חיבוקים; נישוקבפה תוך החדרת לשונו לפיו של פ'; נגיעות באיבר מינו של פ' מעל לבגדיו; נגיעות באיבר מינו של ש' לאחר שהמערער ביקש מ-ש' לפשוט את בגדיו התחתונים; מישוש איבר מינו העירום של פ', עד ש-פ' הגיע לסיפוק מיני; נטילת ידו של פ' תוך אילוץ לשפשף את איבר מינו של המערער; ליקוק איברי גופו של פ'; שכיבה מעל גופו של פ', תוך חיכוך גופו של המערער בגופו של פ'. באחת מן ההזדמנויות, פשט המערער את בגדיו, נטל את ידו של פ', וביקש ממנו למשש את איבר מינו. פ' סירב לכך, והסיט את ידו מפעם לפעם, אולם המערער נטל את ידו של פ' בכוח, והניח אותה שוב ושוב על איבר מינו עד ש-פ' אמר לו "די, די, תפסיק כבר". במהלך האירוע המתואר, אמר המערער ל-פ' שהוא אוהב אותו, ושהוא "חולה עליו". צוין בנוסף בכתב האישום, כי במספר מקרים בהם ביצע המערער את מעשיו המיניים ב-פ', חש פ' כאב.

מעבר לכך, נטען באישום השני, כי עת מלאו ל-פ' שמונה עשרה שנים, ובעקבות שיחה שקיים עם חבר, הבין פ' כי קיים איסור בהלכה היהודית לגבר לשפוך את זרעו לבטלה. משכך, ביקש פ' להפסיק את מעשיו של המערער, והתנגד לפגוש את המערער בביתו. אולם המערער נפגש עם פ' במקומות אחרים, וכאשר פ' ביקש מהמערער להפסיק לגעת בו על מנת שלא יגיע לסיפוק מיני, היה המערער אומר לו "תנוח קצת", וכעבור זמן מה המשיך המערער לבצע ב-פ' את המעשים המגונים. פ' לא היה מעוניין במעשים המיניים שביצע בו המערער, אולם הוא שתק, ולא הביע כל התנגדות, בשל פחדו מהמערער, ומשום שחש נשלט על-ידו באמצעות המתנות.

6. על-פי האישום השלישי לכתב האישום, כשנתיים וחצי טרם שהוגש כתב האישום, במועד מסויים שאינו ידוע, פנה המערער ל-ש.א., יליד 1999, חברו של ד' (להלן: ש'), ושאל אותו האם הוא מעוניין בדמי פורים. משהשיב ש' לשאלה זו בחיוב, נתן לו המערער 50 ₪ במתנה. כעבור כשבועיים, שכנע המערער את ש' להתלוות אליו לנסיעה ברכב, ותוך כדי נסיעה החל המערער לגעת באשכיו של ש' ובאיבר מינו. ש' ההמום לא היה מסוגל להגיב. החל ממועד זה, ולמשך תקופה של כשנתיים קודם להגשת כתב האישום, נהג המערער לתת ל-ש' מתנות הכוללות: ממתקים, חטיפים, צעצועים וסכומי כסף שונים. בעשרות מקרים, נהג המערער לשכנע את ש', באמצעות המתנות, אשר נעמו ל-ש', להתלוות אליו לנסיעה ברכב. בהזדמנויות אלו ביצע המערער ב-ש' מעשים מגונים שכללו: נגיעות באיבר מינו של ש' מעל לבגדיו; נגיעות באיבר מינו של ש', לאחר שהמערער הפשיטו מבגדיו התחתונים; ומישוש איבר מינו העירום של ש'.

עוד נטען באישום השלישי לכתב האישום, כי בשני מקרים שונים, הציע המערער ל-ש' לנהוג ברכב, ביודעו כי ש' אינו מחזיק ברישיון נהיגה.

הכרעת דינו של בית משפט קמא

7. ביום 27.7.2014, הרשיע בית משפט קמא את המערער בעבירות שיוחסו לו באישום הראשון ובאישום השלישי לכתב האישום, וזיכה את המערער מן העבירות המיוחסות לו באישום השני.

הרשעתו של המערער נסמכה, בעיקרה, על עדויותיהם של ד' ו-ש', ונתמכה בעדויותיהם של בני משפחתם. להלן, אתיחס לעיקרי הראיות אשר הונחו בפני בית משפט קמא, על יסודן הורשע המערער.

אישום ראשון

גרסתו של ד'

8. בתחילת עדותו בבית המשפט סיפר ד', כי הוא הכיר את המערער "מגיל צעיר" בבית הכנסת "בית-יצחק" (להלן: בית הכנסת) (עמ' 84 לפרו', שורה 20 – עמ' 85 לפרו', שורה 14). עת נשאל ד' האם הוא כועס על המערער, הוא השיב "כועס עליו, לא. הוא אהב אותי מאד" (עמ' 85 לפרו', שורות 19-20). בהמשך, אישר ד' כי המערער נהג להרעיף עליו מתנות כגון: כסף, בגדים, גלידות, ואף מכשירי מולטי מדיה "כל מה

שהוא רק יכול הוא נתן לי. הוא מאד אהב אותי" (עמ' 88 לפרו', שורה 20 + עמ' 90 לפרו', שורה 7); כי הוא התארח בביתו ובחדרו של המערער מספר רב של פעמים (עמ' 86 לפרו', שורה 6); וכי התקיימו מפגשים רבים בינו לבין המערער ברכב (עמ' 90 לפרו', שורה 28), כאשר בחלק מהמפגשים איפשר לו המערער לנהוג ברכב (עמ' 91 לפרו', שורה 7 + עמ' 180-181 לפרו').

ד' העיד, כי המערער ביקש ממנו את "המיניות, את הנשיקות, את החיבוקים" (עמ' 93 לפרו', שורה 1). לשאלת בית המשפט, "ספר לנו מה היה מה הוא עשה לך?", השיב ד', כי הוא אינו "מסוגל לדבר על כך", שכן המערער היה עבורו "כמו אבא" (עמ' 96 לפרו', שורה 25). בהמשך חקירתו הראשית, אישר ד' כי המערער נהג להשכיבו על המיטה, לשחק באיבר מינו, לנשקו תוך החדרת לשון, ולבצע בו מין אוראלי. ד' סיפר, כי באחת הפעמים, ניסה המערער להחדיר את איבר מינו אל ישבנו, אולם ד' התחמק ממגע זה באמצעות סיבוב גופו, והסחת דעתו של המערער על-ידי כך שביצע בו מין אוראלי (עמ' 99-101 לפרו'). ד' לא זכר את תדירות המפגשים, אך ציין כי מדובר במספר רב של מפגשים (עמ' 103 לפרו'). ד' העיד בנוסף, כי במהלך המפגשים עם המערער, הוא לא חש בנוח, אולם לדבריו הוא "חייב לו המון...כי הוא היה נותן לי המון דברים, זה כאילו לאות הוקרה כאילו, זה לא מתוך אונס או משהו...הוא היה קונה לי המון דברים, אז הייתי אמור לספק לו, כי זה הדבר היחידי שהוא ביקש ממני" (עמ' 92 לפרו', שורה 22 – עמ' 93 לפרו', שורה 8).

הקשר המיני עם המערער, כך מסר ד', החל בהיותו בכיתה ו', כאשר המערער נהג להסיע אותו לבית ספר, ולהחזירו משם, ואף נהג לנסוע עמו אל מחוץ לעיר, שם היה מבצע בו את המעשים המיניים, תוך שהוא אומר לו שהוא אוהב אותו, ומאוהב בו (עמ' 108 לפרו', שורה 18). ד' סיפר, כי המערער נהג להראות לו סרטים פורנוגרפיים, באמצעות מכשיר "אייפוד", כאשר במהלך הצפייה היה המערער מבצע ב-ד' מעשים מיניים (עמ' 112 לפרו').

נוסף על כך, העיד ד' כי העובדה שהמערער לא הגיע לבר-המצווה שלו גרמה לו לתחושת בלבול, שכן "הוא כל הזמן היה אומר לי שהוא אוהב אותי ושהוא מאוהב בי" (עמ' 109 לפרו', שורות 14-15). כאשר היה מגיע ד', כך לדבריו, עם חבר לבית הכנסת נהג המערער להתעלם ממנו ולהפסיק לדבר עמו – דבר שגרם ל-ד' לבכות. ד' אישר, בחקירתו הנגדית, כי הוא רצה שהמערער יאהב אותו, עד כדי כך שבאחת הפעמים הוא קפץ מגג ביתו, בשל תחושת ייאוש ורצונו להתאבד (עמ' 159 לפרו', שורה 18 – עמ' 160 לפרו').

עוד העיד ד', כי המעשים המיניים שביצע בו המערער הופסקו כשבועיים טרם שחוקרת הילדים, ליטל רחמני (להלן: חוקרת הילדים), הגיעה לתשאל אותו בבית הספר. קודם לכן, כך סיפר ד', גיסתו שמחה, רעייתו של פ' (להלן: שמחה), שאלה אותו, בהזדמנויות שונות, שאלות הנוגעות לטיב היחסים שבינו לבין המערער (עמ' 105 לפרו', שורה 6), ואף באחת הפעמים, ביקשה ממנו לצייר ציור. בסופו של דבר, אישר ד', כי ב"במוצאי שבת" הוא התוודה בפני שמחה, ולאחר מכן "היא ירדה למטה ואז נראה לי שהיא דיברה עם ההורים שלי" (עמ' 131 לפרו', שורות 6-19). קודם לכן, ד' לא סיפר על מעשיו של המערער לאיש, משום שלדבריו, המערער ביקש ממנו לא לספר דבר: "עוד מגיל קטן הוא ביקש ממני נגיד הוא מביא לי משהו מסויים, אז הוא ביקש ממני לא, לא להגיד. אז התרגלתי שכל מה שזה, זה, אז לא אומרים. כל מה שיש לי איתו אז לא אומרים..." (עמ' 106 לפרו', שורות 18-20). ד' מסר, כי לאחר מעצרו של המערער, סיפר לו ש' כי המערער ביצע גם בו מעשים מיניים, ושאל אותו האם גם לו יש קשר מיני עם המערער. ד' הכחיש, ולדבריו "אמרתי רק שהוא נתן לי לנהוג ולא היה קשר מיני" (עמ' 145 לפרו', שורה 22 – עמ' 146 לפרו', שורה 3).

9. פ', אחיו של ד', נשאל בבית המשפט אודות שני מקרים בהם הוריו נטלו מ-ד', לאחר חשיפת המקרה, מכשיר טלפון מסוג "גלקסי" (להלן: מכשיר הגלקסי) ומכנסיים בצבע תכלת (להלן: מכנסי התכלת), אותם רכש המערער עבור ד'. פ' העיד, בהקשר לכך, כי הוא התבקש על-ידי אמו להשיב את המכנסיים לחנות (עמ' 76 לפרו', שורה 25); ולמכור את מכשיר הגלקסי (עמ' 78 לפרו', שורה 2). עוד מסר פ' בבית המשפט, כי כאשר הגיע ד' לגיל 14, החל תפקודו להידרדר, והוא החל לגלות סימנים של חוסר ריכוז בלימודים, ואף נהג לבכות ללא סיבה נראית לעין (עמ' 20 לפרו', שורות 14-27), ואולם בהמשך סיפר פ', כי הידרדרותו של ד' החלה עת מלאו לו 12 שנים לערך (עמ' 23 לפרו', שורות 14-16).

10. כעולה מעדותה של שמחה, מספר חודשים שקדמו למעצרו של המערער, היא החלה לחשוד בטיב יחסיו של המערער עם ד'. שמחה סיפרה כי כאשר פ' בעלה החרים את מכשיר הגלקסי, היא ובעלה פ' בחנו את ההיסטוריה של דפדפן האינטרנט במכשיר הגלקסי, וגילו שם סרטים פורנוגרפיים. משהבחינה שמחה במתנות שרכש המערער ל-ד', כך לדבריה, היא החלה לחקור את ד' בעניין כדלקמן: "אני אומרת לו, ד' אני מקווה שבינך, אין בינך לבין י' (המערער – א.ש.). והוא אומר לי, לא, נראה לך" (עמ' 332 לפרו', שורות 3-4); אני אומרת לו, מה, מה קורה, מה קורה בינכם, מה הוא נוגע בך, הוא עושה לך משהו. לא, לא, לא, כלום, כלום, כלום. הוא עושה לך משהו אולי בכל זאת, תגיד

ל' לא" (עמ' 332 לפרו', שורות 18-20). שמחה אשר הייתה באותה עת, סטודנטית לחינוך מיוחד – ביקשה מ-ד' לצייר עבורה ציור, ככל העולה על רוחו. לדברי שמחה, ד' צייר דמות עם חגורה, כשלשיתתה: "הפרמטרים של ציור אצל גבר, ברגע שגבר מצייר חגורה, זה אומר על הטרדה מינית" (עמ' 334 לפרו', שורות 6-7). באחת ההזדמנויות, בצאת השבת, כך העידה שמחה בבית המשפט, לאחר שאחיותיו של ד' גילו בחדרו את מכנסי התכלת, היא פנתה אל ד' ואמרה לו "תראה, אני יודעת הכל עליך, אל תתבייש לספר לי כלום, כי אני יודעת, אז אל תעלים ממני כלום כי אני יודעת עליך הכל" (עמ' 320 לפרו', שורות 17-18). למשמע הדברים האלה, התוודה ד' בפני שמחה, ואמר לה: "אני לא רוצה להגיד לך מה, כי את פשוט תפחדי לשמוע מה זה היה" (עמ' 320 לפרו', שורה 21); "כל מה שראית בהיסטוריה (של המכשיר הגלקסי – א.ש.), זה מה שהיה לי במציאות" (עמ' 321 לפרו', שורה 12). שמחה סיפרה להוריו של ד' אודות הדברים, וחמישה ימים לאחר מכן, היא ניגשה לתחנת המשטרה בראש פינה, והגישה שם תלונה נגד המערער.

11. יעקב, אביהם של ד' ו-פ' מסר בבית המשפט, כי בני המשפחה היו מודעים לכך שקיים קשר טוב בין ד' לבין המערער, אך לא ידעו שמדובר בקשר בעל אופי מיני. לדברי יעקב, "במשך תקופה לא קצרה" נהג ד' לבכות בלילות, אך סירב לשתף את אביו בתחושותיו באומרו: "אתה לא תבין אותי אתה לא יכול לעזור לי" (עמ' 186 לפרו', שורות 25-26). יעקב גולל בעדותו את ההידרדרות שחלה בבנו, כדלקמן:

"ד' השתנה מאד מאד בשנתיים האחרונות מכיתה ו' סוף כיתה ו' הוא השתנה לחלוטין הוא היה ילד מבריק ילד מחונן ילד כישרוני מאד וירד ירידה דרסטית מאד מאד גדולה בלימודים ולמעשה ההתנהגות שלו הייתה ממש לא ממש לא רגילה היה עושה קופץ מה, יש לנו שתי קומות שתי קומות היה קופץ מהקומה השנייה למרפסת לכיוון הספה שאלנו אותו מה זה? הוא אמר שניסיתי לראות איך זה להתאבד. ממש ככה במילים האלה אני לא שקטתי אי הדברים האלה ממש שילד יגיד דבר כזה...? בהמשך...הלכתי לרופא ילדים סיפרתי לו את הדבר הזה...הרופא דיבר איתו שלא יחשוב על הדברים האלה ובאמת ברוך השם זה נרגע כל העסק הזה של הקפיצות האלה" (עמ' 191 לפרו', שורות 5-21).

עוד העיד יעקב, כי בעקבות ההידרדרות של ד' הוחלט להעבירו לבית ספר אחר, אולם הדבר רק הביא להחמרה במצב, שכן הם לא ידעו באותה עת על המתרחש בין ד' למערער (עמ' 216 לפרו', שורות 21-28). מספר שנים לאחר מכן, כך תיאר יעקב, כאשר אחיותיו של ד' גילו בחדרו של ד' "בגדים שלא לרוחנו" (עמ' 187 לפרו',

שורה 24), הן סיפרו על כך לאם המשפחה. אמו של ד' ניגשה אל בית המדרש, שם שהה יעקב, וסיפרה לו כי המערער נוגע ב-ד'. לפיכך, ולאחר שהתייעץ עם רבנים, החליט יעקב להגיש תלונה נגד המערער (עמ' 190 לפרו'). בהמשך, תיאר יעקב את וידויו של ד' בפניו במילים הבאות:

"בהתחלה הוא דיבר איתי הוא לא נפתח הוא אמר לי אתה לא תבין מה שקורה לי אתה לא תבין אתה לא תבין מה שאני אגיד לך אז אמרתי לו לחצתי עליו בכול זאת ספר לי אז הוא סיפר לי הוא מתנהג איתי כמו אם אפשר להגיד את זה כמו בעל ואישה, ...זאת אומרת ד' אמר לי שהנאשם היה מתנהג אליו כמו בעל ואישה...אמרתי לו מה הפירוש אומר לי ממש ככה. והראה לו סרטים שמאוד מאוד זוועתיים סרטי תועבה...ולקח אותו גם כן אומר אני נהג וותיק כבר לוקח אותו במכונית שלו ונתן לו לנהוג...הוא אמר שהקשר הזה היה כמה שנים" (עמ' 191-192 לפרו').

אשר למתנות, העיד יעקב, כי באחד מן הלילות גילה אצל ד' את מכשיר הגלקסי, אותו החרים. כאשר לחץ על ד' לספר לו כיצד השיג את המכשיר, התוודה ד' בפני אביו, כי המערער רכש עבורו את המכשיר (עמ' 189 לפרו', שורות 2-3). לפיכך, יצר יעקב קשר עם המערער ואמר לו "אני לא רוצה שתיתן...לו מכשירים אל תקנה לו שום דבר יש לו אבא ואמא לא צריך לקנות לו שום דבר" (עמ' 189 לפרו', שורות 12-13).

גרסת המערער

12. בבית המשפט, מסר המערער כי הוא הכיר את ד' בבית הכנסת, שם נהג לתת לו דברי מתיקה. המערער טען, כי מאחר שידע של-ד' יש בעיות חברתיות, הוא נהג לשלוח לו שוקולדים על מנת שיחלקם לחבריו בבית הספר. המערער אישר בעדותו, כי הוא רכש מתנות רבות עבור ד', לרבות משקפיים, מסוק צעצוע, ונעליים. המערער הוסיף וציין, בהקשר זה, כי כאשר מלאו ל-ד' 12 שנים, הוא רכש עבורו מכשיר MP4, ומסר אותו לאחותו הגדולה של ד'; וכי הוא סירב לבקשתו של ד' לרכוש עבורו מכשיר טלפון נייד, לשם צפייה בסרטי פורנו. עוד סיפר המערער, כי ד' גילה התעניינות במין ובנשים, ואף שיתף אותו בפנטזיות מיניות שיש לו לגבי גיסתו שמחה. חמישה חודשים טרם מעצרו, כך סיפר המערער, הוא רכש מכשיר טלפון נייד חדש הכולל אפשרות גלישה באינטרנט. המערער הכחיש כי צפה באמצעות מכשיר זה בסרטים פורנוגרפיים, והעיד כי ד' נהג להשתמש במכשיר על מנת לשחק משחקי מכוניות.

המערער אישר, כי נהג לשהות עם ד' פרקי זמן ארוכים, להסתובב, ולטייל עמו, וכן היה רוכש עבורו פיצה וגלידה. עוד סיפר המערער, כי נהג להסיע את ד' למקומות שונים, כגון לחורשה בבית שאן, שם היו יושבים ביחד, כאשר ד' נהג לשחק במכשיר האייפוד של המערער "משחקים של מכוניות" (עמ' 422 לפרו', שורה 5). המערער העיד בנוסף, כי הוא נסע עם ד' לבריכה בקיבוץ ניר דוד, ובעת חזרתם לרכב, אמר לו ד' "אין שמה בחורות ערומות זה מה שרציתי לראות" (עמ' 425 לפרו', שורות 1-2).

עוד מסר המערער, כי כאשר ד' היה קטן "הוא ישב לי על הרגליים וכביכול נתתי לו לנהוג... במקומות שפשוט אין שם אף אחד יש שם שדות ויש שמה כביש עפר... סתם תפס את ההגה וגם אני תפסתי את ההגה נתתי לו הרגשה כזאת כאילו עכשיו הוא נוהג" (עמ' 423 לפרו', שורה 28 – עמ' 424 לפרו', שורה 3).

על-פי גרסתו של המערער, ד' חיפש את קרבתו ואמר לו "אתה אבא שלי". עת נשאל המערער באשר ליחס החם שהעניק ל-ד', הוא השיב כי "נוצר ביננו קשר, לא של מיניות קשר של חיבה, התחלתי להרגיש שהוא נתן לי הרגשה שאני אבא שלו אז קצת אולי נסחפתי, כן" (עמ' 421 לפרו', שורות 4-6).

המערער הכחיש את המעשים המיניים המיוחסים לו, באומרו, כי: "שום דבר לא נכון. לא עשיתי לו אף פעם דבר כזה בחיים לא היה דבר כזה...". ברם בהמשך עדותו הודה, כי "נשיקות היו... כמו אבא לבן לא נשיקות כמו שרוצים להציג" (עמ' 525 לפרו', שורה 16); וכי כאשר שיחק עם ד' באייפוד "הוא היה נשכב עלי ככה על הבטן" (עמ' 425 לפרו', שורות 27-29). המערער הוסיף, בהקשר זה, כי עבר יחד עם ד' למושב האחורי של הרכב, שם המערער ישב ו-ד' הניח את ראשו על בטנו התחתונה, תוך שהמערער מניח את ידיו על גופו של ד', כמעין חיבוק (עמ' 426 לפרו', שורות 1-20).

בכל הנוגע למניע אשר עמד בבסיס תלונתו של ד', העיד המערער בבית המשפט, כי ד' ביקש לרצות את גיסתו שמחה, בשל אהבתו אליה (עמ' 451 לפרו', שורות 1-6). לגרסתו של המערער, מאחר ששמחה שנאה אותו (את המערער), משום ש-פ' התוודה בפניה על יחסיו עם המערער – היא "ישבה" על ד' "ורצתה להוציא ממנו משהו שלא היה" (עמ' 452 לפרו', שורה 26 – עמ' 453 לפרו', שורה 2). עוד סיפר המערער, בהקשר זה, כי באותו יום שבת, בו שיתף ד' את בני משפחתו, ניגש אליו ד' קודם לכן, על מנת לקבל שוקולד, והמערער השיב לו בנימה עצבנית "לא, לא מגיע לך שוקולד", ולכן ד' לא דיבר עמו במהלך כל השבת (עמ' 453 לפרו', שורות 4-11).

בהמשך, אישר המערער כי רכש עבור ד' פריטי לבוש, שכן ד' אמר לו שהוא צריך "כמה בגדים ללבוש" (עמ' 453 לפרו', שורה 27). המערער הסביר, כי היו הפסקות בקשר בינו לבין ד', ובלשונו:

"הייתי מרגיש לפעמים שהוא קצת לוחץ יותר מדי ואחד כמוני שהוא עובד הוא רצה יותר מדי תשומת לב מאשר אני הייתי יכול להשקיע, ואז הרבה פעמים יצא שהייתי מנתק איתו את הקשר. כל פעם הוא היה בא אלי אומר לי אני בוכה בלילה אני לא יכול אני חייב את הקשר הזה ההורים שלי צועקים עלי...אז הרבה פעמים הייתי נכנע לו והייתי חוזר על הקשר שהיינו ביחד" (עמ' 455 לפרו', שורות 12-17).

אישום שלישי

גרסתו של ש'

13. ש', בן 14 וחצי בעת עדותו, מסר בבית המשפט, כי הוא מכיר את המערער מאז היותו כבן חמש או שש שנים (עמ' 235 לפרו', שורה 32). לדברי ש', ראשיתם של המעשים המיניים שביצע בו המערער, החל "מלפני שלוש שנים בערך", עת הציע לו המערער 50 ₪, וכשבועיים לאחר מכן, הסיע אותו המערער ברכב "והוא התחיל לגעת לי קצת למטה, באזור למטה" (עמ' 236 לפרו', שורה 17). בהמשך הבהיר ש', כי המערער הכניס את ידו מתחת לתחתוניו, נגע באיבר מינו, וביקש ממנו לפשוט את בגדיו התחתונים, בעוד שהמערער עצמו היה לבוש. עת נשאל ש' מדוע הסכים לכך, הוא השיב כי התבייש לסרב (עמ' 236 לפרו', שורה 21 – עמ' 237 לפרו', שורה 30).

ש' העיד, כי במהלך שנתיים וחצי, התרחשו כשלושים אירועים דומים, בעיקר לאחר סיום התפילה, ברכבו של המערער (עמ' 238 לפרו', שורה 9 – עמ' 239 לפרו', שורה 12). האירוע האחרון, כך סיפר ש', התרחש בפורים, עת הוא נסע עם המערער לנחל חרוד, ולדבריו "מכרתי לו נפצים...ואז יצאתי מהרכב לפוצץ כמה נפצים, ופיצצתי כמה נפצים...נכנסנו לרכב ואז גם בזמן הזה הוא אמר לי תוריד והורדתי וזה היה גלוי, זה היה המקרה האחרון" (עמ' 240 לפרו', שורות 8-9). בחקירתו הנגדית הבהיר ש', כי בדרך חזרה: "הורדתי את המכנסיים ואז הוא נגע בי ואז בכניסה לעיר ישר הוא הזיז את היד שלו ואני סגרת" (עמ' 258 לפרו', שורות 3-5). עוד מסר ש', כי במהלך מפגש זה, דחק בו המערער בו לחזור לבית הכנסת, על מנת ליטול משם את אופניו, אולם כשהגיעו לבית הכנסת, המקום היה נעול, ו-ש' נאלץ לחזור אל ביתו ברגל (עמ' 256

לפרו', שורה 29 – עמ' 257 לפרו', שורה 7). לאחר מקרה זה, ביקש ש' להתרחק מהמערער, ואף הפסיק להתפלל בבית הכנסת (עמ' 240 לפרו', שורות 23-25).

מעבר לכך, כך סיפר ש', במהלך תקופת המפגשים המיניים, נהג המערער לרכוש עבורו: חטיפים, מסטיקים, ממתקים, ולעיתים אף היה נותן לו סכומי כסף. בחקירתו הנגדית, סיפר ש', בהקשר זה, את הדברים הבאים:

"הוא היה נותן לי כסף, ואז הוא אמר לי כאילו אתה רוצה לבוא איתי ואז הייתי בא איתו" (עמ' 244 לפרו', שורות 14-15); "הוא היה נותן לי ממתקים, הוא היה נותן לי כסף ואז כאילו הוא אמר לי בוא איתי ואז היינו באים איתו ואז הוא היה עושה את זה...הוא היה קונה" (עמ' 245 לפרו', שורות 3-4); "הוא היה קונה אותי, הוא היה נותן לי כסף, ואז הוא היה, כאילו, לא נעים עכשיו, מישוהו הביא לך כסף ולא, כן, התביישתי. וזה גם היה בתוך הרכב. כאילו, זה היה בתוך הרכב, ואז הוא היה נותן לי כסף, ואז כשאתה מתבייש זה כמו כפוי טובה" (עמ' 247 לפרו', שורות 16-19); "היו כספים שהוא נתן לי ישירות והיו כספים שהוא נתן לאבא בשביל להעביר לי (עמ' 247 לפרו', שורה 27).

ש' העיד בנוסף, כי המערער איפשר לו לנהוג ברכבו בשתי הזדמנויות שונות, כשלדבריו: "אני נהגתי לבד ופעם אחת זה היה מאחורי שדה נחום, מאחורי תחנת הדלק שם. ופעם אחת זה היה אני, ד' והוא. עשינו כל פעם החלפות...זה היה ליד המעיין. ליד המושולש" (עמ' 241 לפרו', שורות 13-14). לשאלת בית המשפט האם נהג לבדו, השיב ש' "לבד לבד, כן, אנחנו מעבירים הילוך ונוסעים...הוא ישב לידינו ואנחנו נהגנו ברכב" (עמ' 241 לפרו', שורות 20-22).

כעולה מעדותו של ש', בשלב מסוים, הוא סיפר לאחותו על כך שהמערער נוגע בו (עמ' 263 לפרו', שורה 11), אולם רק לאחר שמעשיו של המערער נחשפו, ו-ד' נחקר על-ידי חוקרת הילדים, סיפר ש' לאמו אודות המעשים המיניים שביצע בו המערער.

14. אמו של ש', יהודית (להלן: יהודית), העידה בבית המשפט, כי בנה סיפר לה כי המערער נהג לגעת בו "קרוב לברית" (עמ' 372 לפרו', שורה 9), וכן סיפר לה על מקרה "שהוא הוריד את המכנסיים" (עמ' 372 לפרו', שורה 32). עת נשאלה יהודית "איך זה נודע לך ומה עשית כשזה נודע לך", היא השיבה, כי באחד הימים, חנה, אמם של ד' ו-פ' (להלן: חנה), התקשרה אליה, וביקשה ליידע אותה כי המערער "התעסק" עם ד' ועם ש', תוך שהיא מפצירה בה "לבוא איתי עכשיו למשטרה" (עמ' 365 לפרו', שורות 33-

34). לדברי יהודית, "אמרתי לה, יש לי כרגע אורחים, הבת שלי הגיעה מצפת ואני לא יכולה להגיע. אני גם צריכה לעשות שאלת רב" (עמ' 365 לפרו', שורה 34 – עמ' 366 לפרו', שורה 2). למחרת, התבקשה יהודית, כך לדבריה, על-ידי משטרת בית-שאן, להגיע ביחד עם ש' לתחנה, על מנת למסור עדות (עמ' 368 לפרו', שורה 12).

15. אביו של ש', שמעון (להלן: שמעון) אישר בעדותו, כי הוא היה מודע למתנות אשר רכש המערער עבור בנו, ולא התנגד לכך (עמ' 229 לפרו', שורות 9-14). שמעון אף הודה כי קיבל בעצמו כסף מן המערער, על מנת לרכוש מכנסיים עבור ש' (עמ' 224 לפרו', שורות 6-7).

גרסת המערער

16. בעדותו בבית המשפט מסר המערער, כי ש' הינו "ילד שאוהב כספים, אוהב לבקש מכולם" (עמ' 446 לפרו', שורות 4-5). לגרסתו של המערער, לאחר ש-ש' ניגש אליו, בעת היותו כבן 11 שנים, וביקש ממנו דמי פורים, הוא נתן לו 50 ₪, והמשיך לתת לו, מידי שנה, דמי פורים (עמ' 446 לפרו', שורות 8-12).

המערער הכחיש, כי נגע ב-ש' או כי מישש אותו, וסיפר כי לאחר שנענה לבקשתו של ש' לרכוש עבורו רכבת, ש' אמר לו "י" אני רוצה שנעשה איזה טיול קטן ותיקח אותי הביתה" (עמ' 446 לפרו', שורות 26-27). המערער סיפר, כי בדרך לביתו של ש' "שפשפתי לו ברגל...במחווה כזאת...סתם כזה בצחוק עשיתי לו ככה ברגל...לא יודע למה עשיתי את זה, אני אין לי מושג אפילו" (עמ' 446 לפרו', שורה 30 – עמ' 447 לפרו', שורה 11). המערער אישר, כי הוא הסיע את ש' ברכבו שלוש פעמים ל"בית המוזיקה"; פעם אחת לפחות לקניות יחד עם שמעון אביו; ופעמיים נוספות, כפי שפירט ש' בעצמו בבית המשפט. המערער אף אישר את דבריו של ש', כי בטיול לנחל חרוד, מכר לו ש' נפצים, והותיר את אופניו בבית הכנסת (עמ' 448 לפרו').

עת נשאל המערער בחקירתו הנגדית, "למה ש'...יבוא ויעליל עליך?", השיב

המערער:

"...אני לא מבין לא מבין...אבל אני יכול לחשוב תתנו לי לחשוב אז אני אחשוב שפשוט ד' ו-ש' הם היו ממש חברים טובים ו-ש' תמיד היה לו יחס עוין עליי למה תמיד ד' מקבל את כל היחס והוא לא מקבל...תמיד היה לו איך אומרים בלב איזה משהו עליי למה הוא לא מקבל שום יחס...אני חושב ככה ש-ד' בא ל-ש' ואמר לו כאילו כביכול שאני האשמתני את י'. תגיע שגם אתה היית כי

הוא מאד התבייש...ו-ש' מי שמכיר את ש' הוא ילד כזה שכול דבר שאתה אומר לו הוא עושה... (עמ' 482 לפרו').

קביעות המהימנות שנעשו על-ידי בית משפט קמא

17. בפתח הדברים, הקדים בית משפט קמא, וקבע כדלקמן:

"התרשמנו כי ד' ו-ש' מסרו גרסת אמת ביחס למעשיו של הנאשם וקשריו עמו, כאשר ניכר מן הדברים כי לא הייתה כל מגמה מצד מי מהם להפליל את הנאשם על לא עוול בכפו, להפריז בחומרת המעשים או לנסות להשחיר את פניו של הנאשם במטרה 'להלכין' את מעשיהם. באשר ל-פ', אף כי התרשמנו ממהימנותו, סברנו כי לא ניתן להרשיע את הנאשם בהסתמך על עדותו, ועל כך נרחיב להלן.

מנגד, הנאשם שטח את גרסתו המלאה רק בעת שמסר עדות בבית המשפט, וזאת באופן מגמתי, תוך מטרה בולטת להשחיר את פני המתלוננים ולציירם כמי שחיפשו את קרבתו, את תשומת לבו ואת מתנותיו. עוד נוסיף, כי הנאשם ובא-כוחו, בפרט בסיכומים, גם לא בחל, להשחיר אף את פניהם של הורי המתלוננים, כמו גם את פניה של ש', וזאת על לא עוול בכפם..."

18. בכל הנוגע לגרסתו של ד', ציין בית משפט קמא, כי "ד' התקשה למסור את עדותו באופן רציף, מפורש ובהיר, השתתק פעמים רבות למשמע שאלות הנוגעות למעשים המיניים, והרגיש נבון כשהתבקש לתארם...אולם חרף קושי זה, שהלך ופחת ככל שהתקדמה עדותו, הותיר ד' רושם טוב ומהימן, ומסר גרסה שסימני האמת ניכרים בה".

חיזוק לעדותו של ד' מצא בית משפט קמא בגרסת המערער, שכן המערער אישר כי "נסחף" ביחסיו עם ד'; ואף אישר סיטואציה בעלת "היבט מיני מובהק", לפיה המערער ו-ד' ישבו במושב האחורי של הרכב, תוך ש-ד' מניח את ראשו על בטנו התחתונה של המערער, והמערער מחבק אותו.

חיזוק נוסף לגרסתו של ד', מצא בית משפט קמא בעדותה של שמחה בנוגע לוידויו של ד' בפניה באשר ליחסיו עם המערער. עדותה של שמחה, כך קבע בית משפט קמא, הייתה "אמינה ומהימנה, בהיותה עדות קוהרנטית, בהירה והגיונית, המתיישבת באופן מלא ומדויק עם עדויותיהם של ד' ו-9'".

בית משפט קמא קבע בנוסף, כי עדותו של ד' מתיישבת עם הדברים שמסר לחוקרת הילדים (ת/39, ת/42 ו-ת/43). כך, למשל, סיפר ד' לחוקרת הילדים, כי המעשים המיניים החלו "ממש מגיל קטן"; כי הוא הסכים למעשים, שכן "אחרי פיתויים כאלה אי אפשר לסרב כל כך מהר"; כי הפך ל"שפוט" של המערער; כי לא אהב את המעשים המיניים, אולם לא יכול היה לסרב; וכי המערער לא ביצע בו מין אנאלי, למרות שניסה לעשות כן. עוד סיפר ד' לחוקרת הילדים על ביטויי האהבה שהרעיף המערער כלפיו, על סרטי הפורנו שראו יחדיו, ועל המתנות והכספים שקיבל מהמערער.

בית משפט קמא הזכיר, בהקשר לכך, גם את עדותו של יועץ בית הספר, מר יצחק סויסה (להלן: יועץ בית הספר), אשר נחקר במשטרה ביום 30.5.2013 (נ/3), וסיפר שניהל שיחה עם ד', לאחר שהמערער נעצר, במסגרתה שיתף אותו ד' בכך שהמערער "היה מנשק אותו בפה וגם היה מחדיר לו איבר מינו לפי הטבעת וגם היה מבצע בו מין אוראלי". בעדותו בבית המשפט אישר יועץ בית הספר את הדברים (עמ' 492 לפרו', שורה 10).

19. אשר לגרסתו של ש', קבע בית משפט קמא כי ש' מסר "עדות עקבית, בהירה וסדורה, אשר עולה בקנה אחד עם הדברים שמסר במשטרה, אף אם אינה תואמת אותם במדויק, ושסימני האמת ניכרים בה".

גם כאן, קבע בית משפט קמא כי גרסתו של המערער מחזקת את עדותו של ש'. צוין, בהקשר זה, כי המערער אישר אירועים מסויימים שעלו מעדותו של ש', כדוגמת האירוע שבמהלכו מכר ש' למערער נפצים, והאירוע שבו הותיר ש' את אופניו בבית הכנסת. המערער אף הודה כי העניק ל-ש' כספים ומתנות, וכי באחד הטיוולים שעשו יחדיו ברכב, המערער "שפסף לו ברגל".

20. אל מול האמון המלא שנתן בית משפט קמא בעדויותיהם של ד' ו-ש', דחה בית משפט קמא את "גרסתו הכבושה" של המערער, בקובעו, כי:

"הנאשם בעדותו, קשר עצמו למתלוננים ולמעשה חיזק את גרסתם בכך שאישר את מרבית רכיבי 'המעטפת' של עדותם, קרי – עצם קיומו של קשר קרוב בינו לבינם, קיומם של מפגשים ביניהם, הרעפת המתנות מצדו וכיוב'. לצד זאת הכחיש הנאשם כאמור כל קשר מיני בינו לבין ד' ו-ש', ולגבי פ' העיד כי מערכת יחסים מינית התפתחה ביניהם לאחר הגיעו של פ' לגיל 18"

בית משפט קמא עמד בהרחבה על הפער בין הדברים שמסר המערער בעדותו בבית המשפט לבין הדברים שמסר המערער בחקירתו במשטרה. במשטרה בחר המערער להשיב לשאלות החוקרים באופן סלקטיבי, תוך מסירת גרסה חלקית, נעדרת פרטים ומעוררת תמיהות. בחקירתו מיום 29.5.2013 (ת/2) בחר המערער לשמור על זכות השתיקה, ובחקירה מאוחרת יותר מאותו היום (ת/3) המשיך המערער בקו זה, כאשר בנקודות מסויימות, ובעיקר בכל הנוגע לפרטי האישום השני, הוא בחר לדבר. בית משפט קמא ציין, בהקשר זה, כי:

”השוואת הדברים שמסר הנאשם בעדותו לדברים שמסר בעת שנחקר, מעלה כי את גרסתו האחרונה התאים הנאשם לראיות ולעדויות שהצטברו כנגדו, תוך שהוא מבקש לספק הסבר בלתי מפליל לפעולותיו השונות, ובחלקן תמוהות, מחד גיסא; ולהשחיר את פני המתלוננים, מאידך גיסא...”

בעוד הנאשם הסכים בחקירתו לנדב פרטים אודות יחסיו עם פ', שהיה בגיר באותה העת, הוא התחמק ממתן תשובות כשנשאל אודות קשריו עם ד', ולא הכחיש את החשדות נגדו באופן מפורש”.

בהמשך, הצביע בית משפט קמא גם על מספר אמרות מפלילות, אותן מסר המערער לגורמי מרות בזמן מעצרו, כשחלקן נאמרו במהלך חקירתו וחלקן מחוץ לחדר החקירות, והכל כמפורט להלן.

השוטר יצחק כהן – אשר עצר את המערער, ביום 29.5.2013, בעת שהמערער שהה בביתו – העיד כי כאשר הודיע למערער, כי הוא נחשד בביצוע “מעשה פדופיליה בקטינים”, הגיב המערער במילים “אה, טוב”, ולאחר מכן “ביקש לדבר עם יעקב זה שלדעתו קשור לתלונה” (ת/29). כאשר הובא המערער לתחנת המשטרה, אמר לו השוטר יצחק כהן, כי הוא חשוד בעבירות של מעשה סדום בקטין מתחת לגיל 14 ומעשה מגונה בקטין עד גיל 16, תגובתו הייתה: “אני מסכים בחלק מהעניין וחלק לא” (ת/1). כמו כן, בזמן החתימה על אסמכתא לכליאה, אמר המערער לחוקר יורם אברג’יל “כי מסכים עם חלק מהאשמות נגדו”, וכן “כי אם היה משהו עם נערים אחרים זה היה מהסכמה ואף פעם לא עשה משהו בכח” (ת/7).

כך, גם השוטרת אורית תורג’מן העידה על דברים שאמר לה המערער בעת שליוותה אותו לכלא צלמון, יום לאחר מעצרו, ביום 30.5.2013. על-פי האמור במזכר שרשמה ביום 5.6.2013 (ת/36), אמר לה המערער, כי “עם פ’ הוא קיים יחסים בהסכמה כשפ’ היה בן 20, בגיר, ועם ד’ היתה אהבה משד’ בן 9 הם ביחד. לפעמים שניהם היו

ערומים ברכב ולפעמים רק ד' היה ערום". בנוסף, סיפר המערער לשוטרת אורית תורג'מן, כי רכש עבור ד' מתנות, וכי להערכתו, פ' פנה למשטרה בשל קנאתו ב-ד'. בעדותה בבית המשפט מסרה השוטרת אורית תורג'מן, כי "הוא סיפר שזה המעצר הראשון שלו... הוא התחיל לספר לי שהייתה לו אהבה עם ד', מה שרשמתי זה מה שאני זוכרת שהיה" (עמ' 303 לפרו', שורות 1-6).

זאת ועוד, במהלך חקירתו במשטרה, ביום 2.6.2013 (ת/9), שאל המערער את החוקר, בין היתר, האם ד' יעיד נגדו בבית המשפט. כאשר החוקר התעניין לפשר שאלה זו, אמר המערער "כי הוא הבעייתי, פ' אני מעיף אותו אני מקווה בעזרת השם... פשוט מעיף אותו, כי לפני גיל... שבע עשרה וחצי, אני לא יודע, שמונה עשרה, לא הייתי איתו. אני לא הייתי איתו". מוקדם יותר באותו יום (ת/8), עת נשאל המערער, האם לא יקנא כאשר ישמע ש-ד' נמצא בקשר עם גבר אחר, הוא השיב "מה אני יכול לעקוב אחריו כל החיים".

בית משפט קמא דחה את שלל טענותיו של המערער, באשר למניע שעמד בבסיס תלונותיהם של המתלוננים; בדבר הקנוניה שרקחו נגדו משפחות המתלוננים על מנת לזכות בפיצוי כספי; ובנוגע לזיהום עדויות המתלוננים, בקובעו כי אין לטענות אלו כל שחר.

אשר לגרסתו של המערער לגבי המתנות והכספים אותם העניק למתלוננים – לפיה הוא פעל ממניעים של עזרה, חסד וצדקה – הבהיר בית משפט קמא, כי גרסה זו אינה מתיישבת עם ההיגיון והשכל הישר, ואינה מגובה בראיות. בית משפט קמא קבע, בהקשר זה, כי "הרעפה זו נועדה להוות אמצעי לקירובם של המתלוננים אליו, לרכישת אמונם, ול'קניית' הסכמתם לביצוע המעשים, כמו גם שתיקתם בקשר לכך, וזאת אף אם הדברים לא נעשו בצורה מפורשת". יתרה מכך, נקבע כי אף אמרותיו של המערער עצמו מרמזות על כך שהוא עצמו ציפה שהמתנות והכספים ישמשו, הן על מנת לפתות את המתלוננים, והן על מנת שישמשו כ"דמי שתיקה". כך למשל, התבטא המערער באחת מחקירותיו במשטרה (ת/22), באשר לתלונתו של ש': "עשיתי לו מסיבת יום הולדת לפני חודש, הכלב המטומטם, מה טוב לו להפיל אותי עכשיו? איפה אני הייתי איתו שנתיים... ועוד נתתי לאבא שלו מאה שקל מתנה שיקנה לו בגד לשבת". באופן דומה, בהתייחסו ל-ד', מסר המערער בבית המשפט: "לא יכול להיות שד' ידבר עלי דברים כאלה במצב כזה שבוע לפני היינו עוד ביחד... והוא קיבל בגדים באותו שבועיים... היה מבסוט" (עמ' 453 לפרו', שורות 20-24).

21. בהינתן כל האמור לעיל, נתן בית משפט קמא אומן מלא בעדויותיהם של ד' ו-ש', ודחה את גרסתו הבלתי אמינה של המערער. משכך, הגיע בית משפט קמא לכלל מסקנה, כי "המאשימה הצליחה לבסס טענותיה באישום הראשון ובאישום השלישי מעל לכל ספק סביר".

אשר לגרסתו של פ', קבע בית משפט קמא "אף כי התרשמנו כי מדובר בעדות מהימנה, סבורים אנו כי אינה מפורטת דיה ביחס למעשים שבוצעו, לכאורה, עת היה פ' קטין, ולפיכך לא ניתן לבסס הרשעה מעל לכל ספק סביר בהתבסס על עדות זו"

על יסוד נימוקים אלו, החליט בית משפט קמא לזכות את המערער מן העבירות המיוחסות לו באישום השני, ולהרשיעו בעבירות המפורטות באישומים הראשון והשלישי.

גזר דינו של בית משפט קמא

22. ביום 20.11.2014, נגזר דינו של המערער בבית משפט קמא. בפתח הדברים, סקר בית משפט קמא את טיעוני הצדדים לעונש, ואת ראיות ההגנה לעונש. המשיבה טענה כי מעשיו של המערער מהווים "רצח נפש", והדגישה, כי המערער פגע בערכים של "שלמות גופו ונפשו של אדם, ושל חירות וכבוד האדם". נטען בנוסף, כי המעשים המיניים שביצע המערער במתלוננים מתאפיינים בתחכום, בהינתן האופן בו המערער "צד" את קורבנותיו, תוך שימוש במתנות. אשר למדיניות הענישה, הפנתה המשיבה למקרים בהם בוצעו עבירות מין, תוך כדי גילויי אלימות ואכזריות, וטענה כי יש להתייחס אל כל אחת מן העבירות כאירוע נפרד, ולגזור על המערער ענישה מצטברת שתשקף את ריבוי האירועים. בשל כך, סבורה המשיבה, כי מתחם הענישה צריך לנוע: בין 8 ל-13 שנות מאסר לריצוי בפועל, לגבי כל עבירה של מעשה סדום או ניסיון למעשה סדום; בין 3 ל-7 שנים לריצוי בפועל, לכל עבירה של מעשה מגונה; ובין שנה ל-4 שנים לריצוי בפועל, לגבי עבירות התעבורה שביצע המערער. בהתחשב בנסיבות המקרה הנדון, ובכלל זה, בעובדה כי המערער לא נטל אחריות על מעשיו, טענה המשיבה, כי יש להטיל על המערער עונש המצוי ברף העליון של המתחם, וזאת בנוסף למאסר מותנה, לחילוט הרכב, ולפיצוי כספי.

מנגד, טען בא-כוחו של המערער, כי מתחם הענישה צריך לנוע בין שנה לשתי שנות מאסר לריצוי בפועל לכל עבירה של מעשה סדום או ניסיון למעשה סדום; ובין 6 חודשי עבודות שירות לשנת מאסר לריצוי בפועל לכל עבירה של מעשה מגונה. בא-

כוחו של המערער ביקש להטיל על המערער עונש המצוי ברף התחתון של מתחם הענישה; להימנע מהטלת פיצוי על המערער, בשל מצבו הכלכלי הקשה; ולהימנע מלחלט את רכבו, אשר משמש את אמו ואחיו הרווק של המערער, המתגורר עמה. עוד נטען, כי יש להתחשב בנסיבותיו האישיות של המערער, ובכלל זה, בגילו של המערער; בכך שהמערער נעדר עבר פלילי; ובעובדה כי המערער שירת בצה"ל (בסדיר ובמילואים). נטען בנוסף, לעניין זה, כי הוריו של המערער התגרשו לפני שנים רבות; כי המערער אינו בקשר עם אביו; וכי המערער מפרנס ותומך באמו הנכה.

במסגרת ראיות ההגנה לעונש, הוגשו מספר מכתבים החתומים על-ידי תושבי עירו של המערער, בית-שאן, המעידים על פועלו המבורך של המערער בתחום הצדקה והחסד. חלק מן החותמים אף טרחו והגיעו לבית המשפט, על מנת להעיד על אופיו החיובי של המערער ומעשיו הטובים. מנהלו של המערער במקום עבודתו העיד כי המערער היה עובד מסור, ואף נבחר פעמיים כ"עובד מצטיין". בנוסף, העידה אמו של המערער אודות מסירותו של בנה לטיפול בה, בהיותה אישה חולנית, ועל הקשיים הרגשיים, החברתיים והכלכליים עמם, היא מתמודדת עקב מעצר בנה.

23. מכאן עבר בית משפט קמא לבחון את האמור בתסקיר נפגע העבירה ביחס ל-ד'. נאמר בתסקיר, כי חל שינוי לרעה בהתנהגותו של ד' בבית הספר, המתבטא בהתדרדרות בלימודים, וב"אימוץ התנהגויות מסוכנות, וחיים בצל תחושת פחד". עוד נאמר בתסקיר זה, כי מאחר שהמעשים המיניים בוצעו ב-ד' בגיל ההתבגרות, הדבר עלול להשפיע על תהליך התפתחותו בעתיד. אשר למצבו הרגשי של ד', נמסר בתסקיר, כי ד' חווה ניתוק רגשי קיצוני "עד כדי חשש להתפרקות נפשית אקוטית"; כי עולמו הפנימי של ד' "שבור לרסיסים"; וכי ד' חש פגיע, חסר אונים ונעדר הגנות. עורכת התסקיר אף הביעה חשש, כי בעתיד, כאשר ד' יבין את היקף הפגיעה בו, יביא הדבר לרגסיה קשה במצבו. נאמר בנוסף, כי "המערכת המשפחתית קרסה מבחינה נפשית", שכן הוריו של ד' אינם מצליחים לעכל ולהפנים את שאירע לבנם, תוך שהם חשים בושה מחשיפת הדברים, ונאלצים לשאת בעול הכלכלי הכרוך במימון טיפולים נפשיים עבור ד'. משכך, סבורה עורכת התסקיר, כי משפחתו של ד' זקוקה למשאבים נפשיים, מנטאליים ופיזיים רבים על מנת להתאושש מן הטראומה.

24. לאחר מכן, עמד בית משפט קמא על חומרת מעשיו של המערער, בקובעו כי מעשיו של המערער הם "נתעבים ומכוערים, וזאת אף אם הסיטואציה בה נעברו העבירות לא הייתה אלימה". בהמשך, ציין בית משפט קמא, כי האיסורים הנוגעים לעבירות מין "נועדו להגן על גופם, נפשם וכבודם של הקורבנות, כאשר לא בכדי הוגדרו עבירות אלה

כעבירות השקולות ל'רצח נפש'". נקבע, בהקשר זה, כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים איננה זהה בשני האישומים, וכי הפגיעה הנובעת מן המעשים מושא האישום הראשון היא קשה וחמורה יותר מן הפגיעה הנובעת מן המעשים מושא האישום השלישי. זאת, הן משום שהעבירות שנעברו כלפי ד' חמורות יותר, והן משום שאלו בוצעו במשך תקופה ארוכה יותר, ובתדירות גדולה יותר.

25. בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם, ציין בית משפט קמא, כי לטעמו "אין זה נכון לקבוע מתחם ענישה לכל אחד ואחד ממעשי העבירה, אלא יש להגדיר שני מתחמי ענישה נפרדים המתייחסים לפגיעותיו המיניות של המערער בכל אחד מן המתלוננים". כן מצא בית משפט קמא להתייחס אל עבירות התעבורה בהן הורשע המערער בשני מישורים: פעם אחת במסגרת מכלול המעשים, בעת קביעת מתחמי הענישה באשר לרכיב המאסר בפועל; ופעם נוספת "במובחן ובנפרד", בעת קביעת המתחם באשר לרכיב הפסילה. על רקע זה, בשים לב לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, ובהינתן מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, קבע בית משפט קמא, כי מתחם הענישה, באשר לעבירות המפורטות באישום הראשון, ינוע בין 8 ל-11 שנות מאסר בפועל; וכי מתחם הענישה הנוגע לעבירות המפורטות באישום השלישי, ינוע בין שנתיים ל-5 שנות מאסר בפועל. אשר למתחם העונש ההולם ביחס לרכיב הפסילה, קבע בית משפט קמא, כי יש להעמידו בין 3 ל-7 שנות פסילה בפועל.

26. לצורך קביעת עונשו של המערער בתוך המתחם, שקל בית משפט קמא לקולה את נסיבותיו האישיות של המערער, ובכלל זה, את היותו של המערער נעדר עבר פלילי; ואת הכאב והסבל אשר עתידים לחוש בני משפחתו של המערער, ובפרט אמו החולנית. לצד זאת, הדגיש בית משפט קמא, כי מאחר שהמערער לא נטל כל אחריות למעשיו, הרי שאין לזקוף לזכותו את ההקלה השמורה לנאשמים הנוטלים אחריות למעשיהם ובכך חוסכים מן הקורבנות את המעמד הקשה של מסירת העדות. בית משפט קמא הגיע לכלל מסקנה, כי ראוי לגזור את עונשו של המערער ברף הבינוני של מתחמי הענישה, וזאת כעונש כולל תוך חפיפת המתחמים והעונשים. לפיכך, ועל יסוד מכלול הנתונים הצריכים לעניין, השית בית משפט קמא על המערער את העונשים שפורטו בפסקה 3 לעיל.

טענות המערער בערעור (ע"פ 30/15)

27. ערעורו של המערער נסוב, כאמור, על הרשעתו בדין ולחילופין על חומרת עונשו.

בהודעת הערעור על הכרעת הדין, טען המערער, כי שגה בית משפט קמא: כאשר דחה את הסברו לעדותו הכבושה, לפיו המערער ציית להנחיות סגורו הקודם אשר אמר לו לשתוק ולא לדבר; ועת קבע כי העובדה שהמערער בחר לשמור על זכות השתיקה לאורך כל חקירתו במשטרה, ולהשיב באופן סלקטיבי רק בענייניו של פ' – מצביעה על חוסר אמינותו. לטענת המערער, שתיקתו במהלך החקירה המשטרתית אינה מתיישבת עם האמור במזכר שנרשם על-ידי השוטרת אורית תורג'מן (ת/36). נטען, לעניין זה, כי אין כל היגיון וסבירות, שדווקא בפני השוטרת אורית תורג'מן בחר המערער לספר אודות הקשר בינו לבין ד', כאשר במשך כל חקירותיו במשטרה הוא ציית באדיקות להנחיות עורך דינו, ושמר על זכות השתיקה. נטען בנוסף, כי בית משפט קמא לא נתן את המשקל הראוי לסוגייה הנוגעת לתאריך הנקוב על-גבי מזכר זה.

28. נוסף על כך, טוען המערער, כי קביעתו של בית משפט קמא – לפיה רכישת המתנות עבור המתלוננים נעשתה על מנת "לקנות או לפתות" אותם, וליצור אצלם תלות נפשית – הינה שגויה. לגישת המערער, בית משפט קמא לא נתן משקל לכך שהענקת המתנות למתלוננים נעשתה "בגלוי ולא במחשכים", ואף הייתה בידיעת הוריהם, במשך תקופה ארוכה טרם שהוגש כתב האישום. במילים אחרות, כך נטען, העובדה שהמערער נמנע מלהסתיר את רכישת המתנות עבור המתלוננים מלמדת כי הוא לא תכנן להשתמש במתנות ככלי לפיתוי המתלוננים. המערער הדגיש, בהקשר זה, כי מחומר הראיות, עולה תמונה, לפיה המערער נהג לרכוש מתנות, כסף ובגדים, "בריש גלי", לא רק למתלוננים אלא לכל ילדי הקהילה אליה השתייך, וזאת מתוך טוב לב, גמילות חסדים, ורצון לעזור למשפחות נזקקות.

29. המערער הוסיף וטען, כי בית משפט קמא שגה עת קבע כי ד' מסר גרסה אשר סימני האמת ניכרים בה. המערער סבור, כי עדותו של ד' – לצד היותה רצופה בסתירות – הינה נגועה ב"זיהום" ראייתי כבד, ולפיכך אין לתת בה אמון. עדותו של ד', כך לטענת המערער, "זוהמה" על-ידי חוקרת הילדים; בני משפחות המתלוננים, ובעיקר, גיסתו שמחה; יועץ בית הספר; ובית המשפט.

30. אשר לחקירתו של ד' על-ידי חוקרת הילדים, נטען, כי מדובר בחקירה "אגרסיבית, אקטיבית ומדריכה", שכן חוקרת הילדים כיוונה והנחתה את ד', תוך שהיא מובילה את ד' למקומות בהם הוא שהה עם המערער; מפנה ל-ד' "שאלות מזהמות"; ו"שוותלת" בפיו מילים וביטויים, אשר ברור כי אינם אופייניים לו. עוד נטען, בהקשר זה, כי ד' נחקר על-ידי חוקרת הילדים, לאחר שהיא קיבלה "פיסות מידע" מבני

משפחתו. המערער הדגיש בנוסף, כי שגה בית משפט קמא את ייחס את "ניסיונות ההתאבדות" של ד', באמצעות קפיצה על גגות, לקשר שלו עם המערער, שכן ד' סיפר לחוקרת הילדים, כי בשעות הפנאי הוא נהג לרוץ ולקפוץ על גגות.

31. עוד טוען המערער כי המניע, אשר עמד ביסוד תלונתו של ד' נגדו, נולד בעקבות משבר משפחתי, כאשר פ' חשף בפני אשתו שמחה את מערכת היחסים בינו לבין המערער. לשיטתו של המערער, רצונה של שמחה לגונן על בעלה, ולטשטש את "הסיפור ההומוסקסואלי" בינו לבין המערער, גרם לה לתור אחר עלילה, לפיה המערער הוא אשר פיתה את בעלה וכך גם את ד' אחיו הצעיר. משכך, היא החלה לחקור את ד' באשר ליחסיו עם המערער, עד אשר הצליחה לסחוט ממנו הודאה. נטען, בהקשר זה, כי בית משפט קמא התעלם מן הראיות אשר הובאו על-ידי המערער בתמיכה לטענתו, כאשר למניע שעמד מאחורי הרצון להפלילו, ובכלל זה, התעלם מן העובדה שחשדנותה של שמחה, כי המערער הטריד גם את ד', התעוררה רק לאחר ש-פ' חשף בפניה את יחסיו עם המערער; מכך שבמסגרת עדותו, תיאר ד', באופן מפורש, כיצד שמחה "נטעה במוחו" את המחשבה, כי הוא אכן נפגע מינית מהמערער; ומהתנהלותה התמוהה של שמחה את היא החליטה לזרוק לפח את הציור ש-ד' צייר עבורה, משום שלגרסתה, היא לא קישרה בין הציור לחשדותיה.

32. המערער הוסיף וטען, כי בית משפט קמא שגה משלא נתן משקל ראוי לזמן הרב שחלף ממועד גילוי הפרשה ועד למועד הגשת התלונה, שכן בזמן זה התנהלו שיחות מקדימות רבות בין שתי משפחות המתלוננים, ובין בני משפחתו של ד', בינם לבין עצמם – שיש בהן כדי להצביע על "זיהום" עדותו של ד', עוד טרם שהחלה החקירה המשטרתית.

33. לטענת המערער, גם עדותו של ש', על יסודה הורשע המערער בביצוע העבירות המפורטות באישום השלישי, הינה בלתי מהימנה, הן בשל היותה עדות "מזוהמת", והן לנוכח הסתירות שנתגלו בה. מעבר לכך, נטען כי עדותו של ש' אודות המעשים שבביצע בו המערער אינה מתיישבת עם אופיו, ובכלל זה עם היותו "אדם עצמאי, בעל בטחון, שנוסע כבר מעל ל-3 שנים לאומן לבדו". בכל הנוגע לטענה בדבר זיהום עדותו של ש', צוין בהודעת הערעור, בין היתר, כי מאחר שמחומר הראיות עולה, כי ש' חשף בפני משפחתו את שעשה לו המערער, 3 חודשים טרם שהחלה החקירה במשטרה – ניתן להניח כי "בזמן שחלף עובר להגשת התלונה כולם דיברו עם כולם, שאלו שאלות ובכך זיהמו את העדויות עוד לפני הגעתן למשטרה".

34. בהמשך הודעת הערעור, נטען על-ידי המערער, כי הכוונת המתלוננים והצגת שאלות מנחות ומדריכות מצד בית משפט קמא, אינן מתיישבות עם שיטת המשפט הנהוגה בישראל. לדידו של המערער, העובדה כי בית משפט קמא נטל את תפקידה של המשיבה על מנת למצות את גרסתו של ד', אינה ראויה ואף תרמה לזיהום הראייתי שעלה מעדותו. עוד נטען על-ידי המערער, בהקשר זה, כי בית משפט קמא שגה כאשר הוציא את המערער מחוץ לאולם הדיונים בזמן חקירתו של ד', מבלי שניתנה לו אפשרות לצפות בעדותו "דרך וידאו קונפרנס". התנהלות זו, כך נטען, הינה "בלתי נתפסת על הדעת ומבטאת פגיעה מובהקת בזכות של הנאשם להליך הוגן". לבסוף, השיג המערער על כך שבית משפט קמא לא אישר לו או לבא-כוחו לעיין בתסקיר נפגע העבירה של ד', שכן תסקיר זה היה חיוני להגנתו, ובהטלת האיסור לעיין בו, לא מן הנמנע כי נגרם לו עיוות דין חמור.

35. לחלופין, נטען על-ידי המערער כי יש להתערב בחומרת העונש שהושת עליו, ולהקל בו באורח משמעותי. המערער סבור, כי העונש שהושת עליו חמור באופן חריג, ואינו תואם את מדיניות הענישה הנוהגת, הן לגבי האישום הראשון, והן לגבי האישום השלישי, תוך שהוא מפנה למקרים דומים, כך לטענתו, בהם נגזרו עונשים קלים יותר. המערער טען בנוסף, כי בית משפט קמא שגה משלא נתן משקל ראוי לנסיבות המקלות בעניינו, ובכלל זה לכך שהמערער בעל עבר פלילי נקי; לא השתמש בכוח כלפי המתלוננים; שירת בצה"ל; עבד במשך 20 שנים ב"תנובה" וזכה להערכה רבה ממעסיקו; והשקיע את רוב מרצו וכספו בנדיבות לב עבור הקהילה החרדית של בית הכנסת.

טענות המשיבה בערעור שכנגד (ע"פ 73/15)

36. אל מול ערעורו של המערער על חומרת עונשו, הגישה המשיבה, ביום 4.1.2015, ערעור שכנגד המופנה כלפי קולת העונש. בפתח דבריה, הדגישה המשיבה כי העונש אשר הושת על המערער אינו הולם את מידת הפגיעה בערכים המוגנים; אינו משקף את מידת אשמו של המערער; ואינו מאזן נכונה את כלל שיקולי הענישה, ובראשם שיקול הגמול.

37. לטענת המשיבה, יישום מדיניות הענישה הנוהגת בעניינו של המערער מחייב ענישה "כואבת ומרתיעה בדמות שנות מאסר ארוכות, יותר מזו שנגזרה עליו". בשים לב לנסיבות הקשורות לביצוע העבירות, סבורה המשיבה, כי בית משפט קמא שגה בקביעת הרף העליון של מתחם העונש ההולם, ולטעמה, יש לקבוע מתחם ענישה חמור יותר

באופן ניכר, אשר הרף העליון שבו משקף נכונה את ריבוי המעשים וחומרתם. המשיבה טענה בנוסף, כי בית משפט קמא שגה עת קבע כי שקלול הנסיבות שאינן קשורות לביצוע מעשיו של המערער ממקם את עונשו ברף הבינוני של מתחם הענישה. נטען, בהקשר זה, כי הימשכות מעשיו החמורים של המערער על-פני מספר שנים, בתדירות גבוהה וכלפי שני קטינים, מפחיתים במידה ניכרת ממשקל העובדה שהמערער נעדר הרשעות קודמות; כי המערער לא נטל אחריות על מעשיו אף לאחר הרשעתו; כי המערער לא פעל לתיקון הנזקים שגרם למתלוננים; וכי המעשים המיניים שביצע המערער במתלוננים נחשפו והופסקו רק עקב חשדה של משפחתו של ד'. לפיכך, סבורה המשיבה, כי זולת תרומתו לקהילה של המערער והסבל שנגרם למשפחתו – "אין בנמצא שיקולים לקולא". המשיבה הוסיפה וטענה, כי שיקול הרתעת הרבים ושיקול ההגנה על שלום הציבור מחזקים אף הם את המסקנה כי יש להטיל על המערער עונש המצוי בסמוך לרף העליון של מתחם העונש ההולם.

38. לבסוף, נטען על-ידי המשיבה, כי בהינתן העונשים המרביים הקבועים לצד כל עבירה; מתחמי הענישה שנקבעו על-ידי בית משפט קמא; וטיבו של כל אירוע שהוא מרובה מעשים – העונש אשר הוטל על המערער "קל מדי" ו"חוטא משמעותית לשיקולי הענישה". על כן, מבקשת המשיבה להחמיר באופן ניכר בעונש המאסר בפועל אשר הושת על המערער.

תמצית טיעוני הצדדים בדיון בערעור

39. בדיון בערעור, שהתקיים ביום 17.12.2015, חזר עו"ד ארנון איתן בא-כוחו של המערער, על עיקרי טענותיו בהודעת הערעור, בהדגישו כי בית משפט קמא נפל לכלל שגגה כאשר לא בחן לעומק את הראיות אשר הובאו על-ידו בתמיכה לטענתו, באשר למניע שעמד מאחורי הרצון להפלילו. צוין, לעניין זה, כי שמחה, אשתו של פ' "הייתה סוג של 'גלגל מניע'" להגשת התלונות נגד המערער, לאחר שנחשפה לקשר המיני שניהל בעלה עם המערער. עו"ד איתן הוסיף וטען, כי בשל "קשיים בלתי מבוטלים" אשר עלו מעדותו של ד', שגה בית משפט קמא עת לא התייחס לחקירתו של ד' על-ידי חוקרת הילדים; וכאשר לא איפשר את חקירתה של חוקרת הילדים בבית המשפט.

40. עו"ד ארז בן ארויה, בא-כוחה של המדינה טען, כי אין כל בסיס להתערבותו בממצאי המהימנות ובקביעות העובדה שנעשו על-ידי בית משפט קמא. נטען בנוסף, כי כלל טענותיו של המערער בערעור הועלו בפני בית משפט קמא, וזכו להתייחסות מנומקת מצדו. אשר לעונש שנגזר על המערער, סבור עו"ד בן ארויה, כי לנוכח חומרת

המעשים בהם הורשע המערער, הרי ש"העונש צריך היה להיות חמור הרבה יותר". משכך, סבור עו"ד בן ארויה, כי על בית משפט זה לדחות את ערעורו של המערער, על שני חלקיו, ולקבל את ערעורה של המשיבה על גזר הדין.

חוות-דעת מטעם המרכז להערכת מסוכנות שהוגשה לקראת הדיון בערעור בעניינו של המערער

41. בחוות-דעת מטעם המרכז להערכת מסוכנות, מיום 13.11.2015, אשר נערכה על-ידי ד"ר אבולעפיה יהודית, קרימינולוגית קלינית בכירה (להלן: הערכת המסוכנות), נאמר כי המערער, אשר מְרַצָה כיום את עונשו בבית הכלא "רימונים", אינו עובד, ובמהלך היום הוא לומד במדרשה. התנהגותו של המערער, כך על-פי הערכת המסוכנות, תקינה וללא עבירות משמעת. צוין בהערכת המסוכנות, כי במהלך הבדיקה, ניסה המערער להציג עצמו כאדם טוב ומיטיב, שכל רצונו הוא לעזור לילדים ולנערים במשפחות חסרות אמצעים, תוך שהוא שולל התנהגות שלילית כלשהיא מצדו, במהלך חייו. על רקע היותו של המערער בעל דימוי עצמי גברי נמוך ובעל קווי אישיות נרקיסיסטיים – התרשמה עורכת הערכת המסוכנות, כי המערער מתקשה מאד, ואינו מסוגל לקבל את העובדה שהוא עבריין מין. עוד עולה מהערכת המסוכנות, כי פרשנותו הסובייקטיבית של המערער את עבירותיו מלמדת על סטייה מינית פדופילית הומוסקסואלית. נאמר בהערכת המסוכנות בנוסף, כי המערער אינו נוטל אחריות על מעשיו; אינו מגלה תובנה לגורמים שהובילו אותו לביצוע העבירות בהן הואשם; אינו מגלה אמפתיה כלשהיא לקורבנות העבירה; ורואה עצמו כקורבן למעשיהם של המתלוננים ובני משפחותיהם, אשר פעלו במטרה להשיג רווחים כלכליים. עורכת התסקיר הדגישה, כי במהלך הבדיקה, התייחס המערער בשפתו לקשר עם ד' במונחים של קשר זוגי, בכך שאמר "רציתי לעזוב אותו"; וכי התלונה נגדו מהווה נקמה על הניתוק והפרידה שלו ממערכת היחסים עם ד'. עורכת הערכת המסוכנות התרשמה, כי המערער אינו מסוגל או רוצה להתמודד עם השלכות מעשיו על זהותו המינית ועל סטייתו המינית, ומשכך אינו מביע כל מוטיבציה לטיפול ייעודי, ואינו רואה כל צורך בכך. לנוכח האמור לעיל, סבורה עורכת הערכת המסוכנות, כי "שילובם של גורמי הסיכון הסטאטיים...גורמי הסיכון הדינאמיים וההתרשמות הקלינית, מצביעים על כך שרמת המסוכנות המינית (של המערער – א.ש.) היא בינונית גבוהה".

דיון והכרעה

42. לאחר שעיינתי בכובד ראש בפסק דינו של בית משפט קמא, במסכת העדויות והראיות שהונחו לפניו, ובערעורי הצדדים בע"פ 30/15 ובע"פ 73/15, הגעתי לכלל

מסקנה, כי יש לדחות את ערעורו של המערער, על שני חלקיו, ולקבל את ערעורה של המשיבה. ערעור המשיבה יתקבל במובן זה, שלמניין תקופת המאסר שעל המערער לרצות מאחורי סורג ובריא, יתווספו 18 חודשי מאסר בפועל, כך שהמערער ירצה, בסופו של דבר, עשר וחצי שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו, והכל כפי שיפורט להלן.

43. תחילה, אבחן את טענותיו של המערער בנוגע להכרעת הדין, ובעיקר אתמקד בהשגותיו של המערער על הערכת מהימנותם של המתלוננים על-ידי בית משפט קמא. בהמשך, אתיחס לטענותיו הנוספות של המערער, באשר לעלילה שנרקמה, כביכול, נגדו על-ידי המתלוננים ובני משפחותיהם, ולגבי התנהלותו הבלתי תקינה, לטענתו של המערער, של בית משפט קמא. לבסוף, אדון בערעורים ההדדיים שהגישו הצדדים על מידת עונשו של המערער.

44. בפתח הדברים, יש להדגיש כי הערעור על הכרעת הדין נסוב, רובו ככולו, על קביעות מהימנות וממצאי עובדה שנעשו על-ידי בית משפט קמא. לפיכך, מן הראוי לחזור על מושכלות ראשונים, לפיהן ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בקביעות כגון דא, אשר נעשו על-ידי הערכאה הדיונית. זאת, בשל היתרון האינהרנטי הנתון לערכאה הדיונית להתרשם, באורח ישיר, מן העדים שהופיעו בפניה, מאופן מסירת עדותם, מהתנהלותם על דוכן העדים, ומשפת גופם. כל אלה, מאפשרים לערכאה הדיונית לתור, באופן מיטבי, אחר "אותות האמת" המתגלות בעדויות. זאת, בעוד שמסקנותיה של ערכאת הערעור מתבססות, ככלל, על החומר הכתוב המונח לפניה (ע"פ 2470/15 פלוני נ' מדינת ישראל (25.10.2015); ע"פ 2331/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.10.2015); ע"פ 919/14 פלוני נ' מדינת ישראל (3.9.2015) (להלן: עניין פלוני); ע"פ 2177/13 פלוני נ' מדינת ישראל (9.7.2015)).

45. הלכה זו שרירה וקיימת גם כאשר מדובר בסוגייה מתחום עבירות המין. עם זאת, בעבירות מעין אלה נדרשת ערכאת הערעור לבחינה קפדנית ומדוקדקת של הכרעת הדין המרשיעה, ובפרט כאשר ההרשעה מבוססת על עדות יחידה של קורבן העבירה, בצירוף הנמקה בלבד, בהתאם לסעיף 54א(ב) לפקודת הראיות (ראו, בהקשר זה, ע"פ 5768/10 פלוני נ' מדינת ישראל (8.6.2015); ע"פ 2911/11 פלוני נ' מדינת ישראל (5.10.2014); ע"פ 8680/11 פלוני נ' מדינת ישראל (5.6.2013)).

46. ייתכנו נסיבות חריגות, המקנות לערכאת הערעור שיקול דעת רחב יותר להתערב בקביעות שבעובדה ובמצאי מהימנות שנעשו על-ידי הערכאה המבררת, חרף יתרונה

המובנה של האחרונה. כך הוא הדבר, כאשר הכרעתה של הערכאה הדיונית מבוססת על ראיות בכתב, להבדיל מהתרשמותה מן העדים; כאשר ממצאי המהימנות שנקבעו נסמכים על שיקולים שבהיגיון ושל שכל ישר; כאשר דבק פגם ממשי באופן הערכת מהימנות העדים על ידי הערכאה הדיונית; או כאשר קיימות עובדות המצביעות על כי לא היה באפשרותה של הערכאה המבררת לקבוע את הממצאים שנקבעו (ע"פ 433/13 מדינת ישראל נ' פלוני (2.6.2014); 6924/13 בערדני נ' מדינת ישראל (29.10.2013); ע"פ 3578/11 סטרוק נ' מדינת ישראל (13.8.2012); ע"פ 7015/09 פלוני נ' מדינת ישראל (18.11.2012); ע"פ 2439/10 פלוני נ' מדינת ישראל (6.6.2012); ע"פ 8149/09 אבשלום נ' מדינת ישראל (8.9.2011)).

47. עוד יש להזכיר את סעיף 54א(ב) לפקודת הראיות, הקובע כי "הרשיע בית משפט במשפט על עבירה לפי סימן ה' לפרק י' לחוק העונשין, תשל"ז-1977, על פי עדות יחידה של הנפגע, יפרט בהכרעת הדין מה הניע אותו להסתפק בעדות זו". היינו, על-פי כלל זה, בעת הרשעת נאשם בעבירת מין, על בסיס עדות יחידה, מצווה בית המשפט לפרט את הטעמים שהניעו אותו להסתפק בעדות יחידה זו. נפסק, אמנם, כי די לו לבית המשפט ליתן אמון מלא בגרסתו של המתלונן על מנת שיעמוד בחובת ההנמקה הנדרשת (ע"פ 5949/13 שרחח נ' מדינת ישראל (17.3.2014); ע"פ 4054/11 פלוני נ' מדינת ישראל (30.4.2012); ע"פ 3273/09 פלוני נ' מדינת ישראל (30.12.2010); ע"פ 9902/14 פלוני נ' מדינת ישראל (16.7.2007); ע"פ 1904/11 פלוני נ' מדינת ישראל (4.7.2012)). עם זאת, נקבע בפסיקתו של בית משפט זה, כי ערכאת הערעור נדרשת לבחון בקפדנות יתרה עדות יחידה של קורבן לעבירת מין, גם כאשר ההרשעה לוותה בהנמקה ממצה ומשכנעת של הערכאה הדיונית (ע"פ 5633/12 ניימן נ' מדינת ישראל (10.7.2013); ע"פ 1904/11 פלוני נ' מדינת ישראל (4.7.2012); ע"פ 7015/09 פלוני נ' מדינת ישראל (18.11.2012)).

48. לאחר סקירה קצרה זו, אפנה לבחון את השאלה, האם יש עילה להתערבותנו כערכאת ערעור בממצאי המהימנות והעובדה שנקבעו על-ידי בית משפט קמא, בכל אחד מן האישומים.

אישום ראשון

49. בגדרי אישום זה, יוחסו למערער, כזכור, עבירות של מעשים מגונים ומעשי סדום שבוצעו ב-ד'. על אף הקושי שהיה ל-ד' בעת מסירת העדות, מצא בית משפט

קמא את עדותו של ד', כעדות מהימנה, ונראה, לאחר בחינה קפדנית של העדות, כי אין מקום להתערב בקביעה זו, כפי שיפורט להלן.

טענת המערער בדבר סתירות שנפלו בעדותו של ד'

50. לטענת המערער, עדותו של ד' בבית המשפט נגועה בסתירות, שיש בהן כדי ללמד על חוסר מהימנותו של ד'. אין בידי לקבל טענתו זו של המערער. להלן אפרט את הטעמים העומדים ביסוד עמדותי זו.

51. ראשית, לא למותר הוא להזכיר את הגישה המושרשת לפיה, אין לצפות כי גרסתם של קורבנות לעבירות מין, תהא שלמה, עקבית, קוהרנטית, וחסרת אי דיוקים (וראו, ע"פ 5582/09 פלוני נ' מדינת ישראל (20.10.2010); ע"פ 6643/05 מדינת ישראל נ' פלוני (3.7.2007)). לפיכך, בבוא בית המשפט לבחון את מהימנות גרסתו של קורבן לעבירת מין, הוא יכול להסתפק "בגרעין האמת" שבה, ולעיתים אף "בגרעין הקשה" של הדברים. כפי שצינתי בפסק דיני בעניין פלוני:

"בשל אופייה הייחודי של עבירת המין והטראומה שהיא מסבה לקורבנה, שומה על בית המשפט לבחון את עדותו של קורבן עבירת המין בצורה קפדנית אך רגישה, ומתוך התחשבות בקשייו של הקורבן לשחזר במדויק את האירועים, למסור מועדים מדויקים ושעות ספציפיות, וליתן הסבר לחוסר תגובה או להתנהלות, הנתפסת בעיני המתבונן מהצד כחסרת הגיון או כבלתי מתקבלת על הדעת" (שם, בפסקה 65).

יפים, בהקשר זה, דבריה של השופטת ט' שטרסברג-כהן, בע"פ 993/00 שלמה נ'

מדינת ישראל, פ"ד נו(6) 205, 233 (2002):

"הליך שחזור האירועים האלימים על-ידי קורבן עבירת מין שחוה אותם מהווה כשלעצמו טראומה מחודשת המתבטאת בחיטוט בפרטי הפרטים של חוויה איננה, על אחת כמה וכמה כאשר החקירה היא תוקפנית [...] אין לצפות מאדם כי יזכור פרטי אירוע טראומטי כאילו תיעד אותו בזמן אמת, בייחוד כאשר מדובר בקורבן עבירת מין. לפיכך השאלה איננה אם קיימים אי-דיוקים ואי-התאמות בפרטים, אלא אם המיקשה כולה היא אמינה, ואם הגרעין הקשה של האירועים והתמונה הכוללת המתקבלת מן העדות והחיזוקים לה מאפשרים מסקנה בדבר אשמת הנאשם מעבר לכל ספק". (ראו גם: ע"פ 5768/10 שאוזכר לעיל, פסקה 9; ע"פ 2848/14

סיגר נ' מדינת ישראל, פסקה 26 (12.11.2014); ע"פ
 1473/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (5.11.2014);
 ע"פ 9478/11 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8
 (4.9.2014).

דברים אלה נכונים ביתר שאת, כאשר מדובר בקטינים רכים בשנים. קטינים, בגילאים כה צעירים, אינם מודעים בדרך כלל, לטיבם של המעשים שנעשו בגופם, ובמרבית המקרים הם אף חסרים את אוצר המילים המתאים, כדי לתארם. לעיתים, ומפאת גילם הצעיר, משתבשת אצלם תפיסת הזמן, כמו גם היכולת לפרט באופן כרונולוגי את הדברים שחוו (מייקל למב, קטלין שטרנברג ופיליפ אספלין "ראיון ילדים צעירים קורבנות של עבירות מין" פגיעות מיניות בילדים: החוק, החוקר ובית המשפט 109, 110-118 (מאיר חובב עורך, 1993) (להלן: החוק, החוקר ובית המשפט); לוי עדן "חקירה פלילית של ילדים המעורבים בעבירות מין" החוק החוקר ובית המשפט 60, 69-67). לאור המאפיינים הייחודיים לעדותם של קטינים, דומה כי אין ליתן משקל משמעותי לסתירות, לפירכות, או ל"חללים" המתגלים בעדויותיהם. זאת, כל עוד הערכאה הדיונית השכילה לבחון בקפדנות רבה את עדותו של הקורבן הרך בשנים, ואיתרה בה "גרעין אמת" מבוסס ואמין (ע"פ 4583/13 בנימין סך נ' מדינת ישראל (21.9.2015) (להלן: עניין סך) פסקה 26).

במקרים מסויימים, רשאי בית המשפט לקבוע ממצאים עובדתיים על יסוד גרסתו של קורבן לתקיפה מינית, חרף שקרים ואי אמירת אמת מצידו (ראו, בין היתר, ע"פ 9497/08 פלוני נ' מדינת ישראל (27.7.2009); ע"פ 1947/07 פלוני נ' מדינת ישראל (20.12.2009); ע"פ 5636/08 פלוני נ' מדינת ישראל (26.1.2009)). יצויין, כי "דווקא 'זכרון מופלג' של פרטים, אחרי שחלף זמן רב מעת התרחשות האירועים ועד למתן העדות, עלול לפגום במהימנותו של עד" (ע"פ 9478/11 שאוזכר לעיל; ע"פ 1258/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(6) 625, 637 (2004)).

52. ומן הכלל אל הפרט. המערער טען, כי ד' לא ידע למקם את המעשים המיניים בזמן ובמקום, והרבה שלא לזכור "דברים ופרטים". עוד הצביע המערער על פער בין הדברים שמסר ד' לחוקרת הילדים, לבין עדותו בבית המשפט. כך למשל, ד' סיפר לחוקרת הילדים, כי קפיצה על גגות היא סוג של תחביב עבורו. לעומת זאת, בבית המשפט העיד ד', כי קפץ מגגות כדי לנסות להתאבד. כמו כן, ד' מסר לחוקרת הילדים: "אני לא אוהב אותו (את המערער – א.ש.), זה כל העניין, שאני נמשך אליו בלי לאהוב אותו", ואילו בבית המשפט סיפר, כי המערער: "היה בשבילי כמו אבא". בשל האמור

לעיל, סבור המערער כי לא היה מקום לבסס את הרשעתו באישום הראשון על יסוד גרסתו של ד'. סבורני, כי המסקנה המתבקשת שונה בתכלית.

ד' התקשה, אמנם, בתחילה למסור את עדותו בבית המשפט, שתק ולא הרגיש בנוח לחשוף את המעשים שביצע בו המערער. עם זאת הקפיד ד' לומר בכנות, כי הוא "לא זוכר" פרטים (עמ' 85-86 לפרו'); וכי הוא "לא מסוגל לדבר על זה כשהוא (המערער – א.ש.) פה" (עמ' 90 לפרו', שורה 14)... "הנוכחות שלו מאד קשה לי. אני לא מסוגל ככה" (עמ' 91 לפרו', שורה 21). בהמשך עדותו, השיב ד' לשאלות בית המשפט, ואישר, כי המערער נהג: להפשיטו; לשחק באיבר מינו; להכניס את איבר מינו לפיו; לבקש מ-ד' "להחזיק" את איבר מינו של המערער, ולמצוץ אותו כאשר שניהם היו ערומים (עמ' 98 לפרו', שורה 25 – עמ' 99 לפרו', שורה 26). ד' אישר בנוסף, כי באחת הפעמים, ניסה המערער לחדור לישבנו, ובתגובה לכך ד' הסתובב ומנע את המעשה (עמ' 102 לפרו', שורות 11-18).

אשר לתחביביו, סיפר ד' בבית המשפט, כי הוא אוהב לנגן בגיטרה, ו"לקפוץ... כל מיני קפיצות. פרקוד וכל זה", ואישר כי מדובר, בין היתר, בניתור מעל גגות (עמ' 156 לפרו'). בהמשך החקירה הנגדית, הסביר ד', כי הוא היה מודע לכך שהדבר מהווה סכנת חיים, אולם לדבריו, הבלבול שגרם לו המערער, בכך ש"פעם אחת אהב אותי, פעם לא דיבר איתי", גרם לו לנסות לקפוץ מעל הגגות על מנת להתאבד (עמ' 157 לפרו'). בחקירה מיום 30.5.2013, נשאל ד' על-ידי חוקרת הילדים, באשר לתחביביו, וסיפר כי הוא אוהב "בעיקר קפיצות" (ת/39, עמ' 3). בחקירה מיום 2.6.2013, שאלה חוקרת הילדים את ד' "מה הסיבה שאתה קופץ מגג" ולשאלה זו, הוא השיב "סתם", ואולם, בהמשך, הסביר ד' לחוקרת הילדים, כי "נמאס לי. כל פעם, פעם הוא אוהב אותי, פעם לא מדבר איתי, פעם מדבר איתי... נמאס לי אני מרגיש שמשחקים איתי יותר מדי, משחקים עם החיים שלי, לא יודע, זה מעצבן אותי... לא הייתי שמח מכלום... לא נהנה משום דבר, לא ישן, לא אוכל... רציתי לראות אם אני מסוגל להתאבד" (ת/42ב', עמ' 11-12).

עוד עולה מגרסתו של ד', כי הוא לא ניסה להשחיר את פניו של המערער; כי הוא אינו כועס על המערער; כי המערער אהב אותו מאד; כי המערער לא הפעיל עליו כוח; כי הוא הסכים למעשים המיניים, מאחר שחפץ במתנות שהמערער הרעיף עליו; וכי הוא חש בלבול כאשר המערער היה מתעלם ממנו. על אף הקושי הרב, ניכר על ד', כי הוא העיד באופן אותנטי על המעשים שביצע בו המערער, וכפי שציין בית משפט קמא, "סימני אמת" רבים עלו מעדותו.

הנה כי כן, גם אם ד' התקשה לזכור פרטים מסויימים לגבי המעשים שביצע בו המערער, וקיים פער כלשהו בין הגרסה שנמסרה על-ידי ד' לחוקרת הילדים, לבין גרסתו של ד' בבית המשפט – הרי שאין בכך כדי להשליך, בהכרח, על שאלת מהימנותו של ד'. לא זו אף זו, לטעמי, מדובר בעניינים בלתי מהותיים, שאינם יורדים לשורשו של עניין, ואין בהם כדי לקעקע את מהימנות גרסתו של ד'. מעבר לכך, בית משפט קמא התרשם שהגרסה הכוללת, אשר מסר ד', הינה גרסה מהימנה. כפי שהובהר לעיל, לא בקלות תתערב ערכאת הערעור בממצאי המהימנות שנקבעו על-ידי הערכאה המבררת, ו"לא מספיק להצביע על שורה של תמיהות, אפילו הן רבות, אלא צריך שתהיינה עובדות המראות בעליל שלא יכול היה השופט להתרשם כפי שהתרשם" (ע"א 525/78 סנובסקי נ' לבון, פ"ד לד(4) 266, 270 (1980)).

כמו כן, אינני מוצא נפקות של ממש לסתירה בגרסתו של ד', עליה עמד המערער בהודעת הערעור, הנוגעת ל"אקט החדירה". כאמור, בחקירתו הראשית הבהיר ד' כי המערער רק ניסה "לחדור", ולשאלת בית המשפט האם המערער "ניסה לחדור את איבר המין לישבן שלך", השיב המערער "אני זוכר פעם אחת". גם בפני חוקרת הילדים, סיפר ד' כי היה רק ניסיון "להכניס בפועל הוא לא הכניס" (ת/39, עמ' 16); "הוא לא דפק אותי בפועל, תנסי להבין לבד" (ת/39, עמ' 21). לעומת זאת, על-פי גרסתו של יועץ בית הספר, ד' שיתף אותו בכך שהמערער ביצע בו מין אנאלי. בית משפט קמא התייחס לסתירה זו, וקבע, כי:

"אין מקום לייחס לסתירה המתוארת את המשמעויות שהסנגור מבקש להעניק לה. ראשית יש להבהיר כי הדברים נאמרו מכלי שני כאשר קיימת אפשרות שיועץ בית הספר לא הבין את שנאמר לו על-ידי ד'...שנית, אף אם נצא מנקודת הנחה כי ד' אמר את הדברים כפי שהיועץ זכר אותם, הרי שבכך שחזר בו מהאשמה ספציפית זו אין כדי לחרוץ את גורל גרסתו ולפסול אותה על כל חלקיה".

דעתי כדעתו של בית משפט קמא, וסבורני, כי אין בסתירה זו כדי לפגום במהימנות גרסתו של ד', ונראה כי התמונה המצטיירת מן "הגרעין הקשה" של עדותו של ד', מובילה למסקנה אחת ויחידה, כי יש ליתן אמון מלא בגרסתו, כפי שקבע בית משפט קמא.

53. לטענת המערער, עדותו של ד' "זוהמה" באמצעות חוקרת הילדים; שמחה; הוריו של ד'; בני משפחות המתלוננים; ובית המשפט – ובשל כך היא אינה ראויה לאמון.

טרם שאדון בטענות המערער בדבר "זיהום" עדותו של ד', אבהיר, כי החשש מפני "זיהום" עדותו של ילד איננו ייחודי למקרה שלפנינו, והוא רלוונטי למקרים לא מעטים של פגיעה מינית או אחרת בילדים. כאשר עסקינן בעדויותיהם של קטינים, ובעיקר ילדים רכים בשנים, יש לשמור עד כמה שניתן על "טוהר החקירה", ולהימנע ככל הניתן ממעורבות של גורמים חיצוניים, שאינם חלק מן החקירה, אשר יש בהם כדי להשפיע על עדותו של הילד (ראו: ע"פ 2950/11 חן נ' מדינת ישראל, פסקה 109 (8.5.2014); ע"פ 446/02 מדינת ישראל נ' קובי, פ"ד נז(3) 781, 769 (2002)).

בע"פ 8805/14 זלמן כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 31 (7.1.2016) (להלן: עניין כהן) ציין חברי השופט י' עמית, בהקשר לכך, כדלקמן:

"בשונה מאדם מבוגר, לרוב אין בכוחו של ילד שנפגע לגשת בעצמו למשטרה ולשטוח את גרסתו, ולכן נדירים המקרים בהם פעולת החקירה תבצע ללא תיווך של אדם מבוגר ששמע את הדיווח על הפגיעה בילד והעביר את הטיפול לרשויות. כאשר ילד נפגע עבירה משוחח עם אדם אחר, לפני החקירה, עלול להתעורר חשש שבמסגרת שיחה זו 'זוהמה' העדות בכך שהמציאות אותה חווה הילד התערבבה ב'עובדות' שאין להן אחיזה במציאות, או הושפעה מעמדותיהם של אחרים.

...

חשוב להדגיש כי לא כל שיחה שמתקיימת לפני החקירה היא בעלת פוטנציאל 'זיהומי', ויש להבחין בין שיחה שעוסקת בתוכן העדות הצפויה לבין שיחה על עצם קיומו של האירוע. שיחה לגבי תרחיש הפגיעה ופרטיה מעוררת חשש כבד יותר לזיהום תוכן העדות, בהשוואה לשיחה שבמסגרתה מבוגר אחראי מעודד את הילד לחשוף את הפגיעה בפני רשויות החקירה...לצד זאת, גם במקרה של שיחה שנועדה להוביל לחשיפת הפגיעה, יש להדגיש כי ככל שהעידוד או הלחץ על הילד משמעותיים יותר, כך גובר הצורך לבחון שמדובר בעדות כנה שמבוססת על אירוע אמיתי ולא נובעת ממקור חיצוני או משאיפה להשביע את רצונו של אדם אחר."

עוד יש להוסיף, כי גם במקרה שבו הוכח "זיהום" – יש לבחון את אמינות גרסתו של המתלונן, בהינתן נסיבות המקרה; עוצמת "הזיהום"; והאפשרות ש"הזיהום" השפיע על תוכן העדות. יפים לענייננו הדברים שנאמרו על-ידי בעניין טפ:

"גם אם היה מקום לקבל אילו מטענות המערער בדבר 'זיהום' גרסאות המתלוננים, ואיני סבור כך, הרי שאין פירוש הדבר הטלת ספק 'אוטומטית' במהימנות גרסאות אלו. זאת, לנוכח ביטויים שונים שנמסרו מפיהם של המתלוננים, והמצביעים על 'ממשות החוויה', שעברו בבית המערער. בית משפט זה קבע, לא אחת, כי 'זיהום' חקירה אינו פוגם, בהכרח, במהימנות גרסתו של הנחקר, שעה שזה מוסר עדות אותנטית ו'חיה' אודות המעשים שנעשו בגופו" (טפ, פסקה 56; וראו גם: ע"פ 433/13 מדינת ישראל נ' פלוני (2.6.2014); ע"פ 2218/10 פלוני נ' מדינת ישראל (21.11.2011); ע"פ 3873/08 אטיאס נ' מדינת ישראל (6.9.2010); ע"פ 420/09 פלוני נ' מדינת ישראל, פס' 79 (23.11.2009)).

54. ובחזרה לענייננו. כפי שאבהיר להלן, אין בידי לקבל את שלל טענותיו של המערער, המבקשות לשכנענו כי גרסתו של ד' הינה גרסה "מזוהמת", ולפיכך אין ליתן בה אמון.

55. בהודעת הערעור טען המערער, כי חוקרת הילדים "זיהמה" את עדותו של ד', ו"שמה בפיו את המילים" באמצעות שאלות מכווונות ומנחות, לאחר שקיבלה מידע מקדים מבני משפחתו של ד'. במסגרת זו, הפנה המערער, בין היתר, לשאלות הבאות של חוקרת הילדים: "סיפרת לי שהוא לקח אותך למקום ליד הקניון"; "האם יצאתם מהרכב"; "אמרת לי שהיה עוד מקום בשדה נחום"; "איזה מפעלים, פה באזור התעשייה"; "הבנתי שיצא לך שפיך על הפנים...הבנתי שזה קרה, מישו סיפר שזה קרה"; "הבנתי שבכית"; "הבנתי שבכית בגלל שכאב לך...הבנתי שיש לך צלקות בגב...ביום חמישי אמרת לי שזה לא קרה בפועל...האם זה קרה בפועל ד'? האם קרה שי' החדיר לך מאחור".

מאחר שטענת המערער בדבר "זיהום" עדותו של ד', באמצעות חוקרת הילדים, לא נבחנה בהכרעת הדין – צפיתי והאזנתי בקשב רב לקלטות המתעדות את חקירתו של ד' על-ידי חוקרת הילדים, ובמקביל עיינתי בתמלול החקירות, על מנת לבחון האם יש ממש בטענה זו. מצפייה ממושכת בקלטות אלו, התרשמתי כי התנהלותה של חוקרת הילדים אינה בעלת פוטנציאל "זיהומי", ובוודאי שאין מדובר בפוטנציאל "זיהומי"

משמעותי. חוקרת הילדים הפעילה, אמנם, לחץ מסויים על ד' לספר את גרסתו – עם זאת, נראה, כי שאלותיה לא השפיעו על תוכן גרסתו של ד', אלא נועדו "להוביל לחשיפת הפגיעה" בלבד. זאת שכן, לאורך כל החקירה, התקשה ד' לחשוף את המעשים שבצע בו המערער, וניכר עליו כי הוא חש אי נוחות מהשאלות שהופנו אליו, בשל הבושה מחשיפת הפגיעה.

יתרה מכך, גם אם היה מקום לקבל את טענות המערער בדבר "זיהום" גרסתו של ד' באמצעות חוקרת הילדים, הרי שבחקירותיו ביטא ד' את "ממשות החוויות" שהמערער אילצו "לחוות", והדברים שמסר מצביעים על מהימנות גרסתו. כך למשל, סיפר ד' לחוקרת הילדים בחקירה מיום 30.5.2013 (ת/39), כי הקשר עם המערער התחיל מגיל קטן "מכל מיני קניות שהוא... פתיונות וכל זה... ולאט לאט זה המשיך לדברים שהוא רצה". לדברי ד', המערער "משך אותי לדברים שהוא רצה... קודם כל הוא הכיר אותי ואז אחר כך הוא עשה מה שהוא רצה. ואני לא יכול להתנגד אליו...בן אדם מבוגר...אי אפשר לעשות מה שאני רוצה...כאילו זה בן אדם שעשה למען דברים...את מרגישה כאילו שולטים עליך" (עמ' 6-7). ד' התקשה להרחיב ולספר על מקרה ספציפי שזכור לו, אך ציין כי המערער קנה לו "בגדים...גלידות, פיצות" (עמ' 10) ואז היה לוקח אותו לביתו ברכב, כאשר בדרך נהג המערער לתת ל-ד' "צירפות כמובן...זה נשיקה ארוכה כזאת עם לשון" (עמ' 11). נוסף על כך, תיאר ד', באופן מדויק, את ביתו וחדרו של המערער "לא גדול...יש לו חלק שלא בנוי...מיטה ארון מחשב בובות...אמא שלו גרושה...ואח שלו רווק כמוהו, אחר שלו צלם" (עמ' 12). עוד סיפר ד' שהמערער נגע בו "עם היד שלו...הוריד בהתחלה את ה...אני לא מסוגל לדבר על זה...זה עושה לי רע שאני מדבר על זה" (עמ' 15-13). בהמשך, תיאר ד' כי המערער "השכיב אותי על המיטה...כל פעם צד אחר...כל מיני נגיעות חיבוקים...בכל הגוף...לביצים כאן...בזין התכוונתי" (עמ' 15-16). ד' הוסיף, כי המערער "רצה שאני אמצוץ לו...כל מה שהוא אמר לי אז עשיתי" (עמ' 17), וכאשר התבקש להרחיב על כך השיב "איך מוצצים סוכריה?...ואז הוא כבר הפסיק הוא לא רצה שזה...שיצא...כדי לא להגעיל אותי יכול להיות" (עמ' 18-19). אשר לאקט החדירה, הדגיש ד' כי "מזה אני הכי פחדתי שיקרה...זה מרתיע כזה...זה פחד מסויים" (עמ' 22-23). ד' סיפר בנוסף לחוקרת הילדים, כי המערער הסיע אותו "למקום שומם...כביש צדדי כזה" (ת/39א', עמ' 4-5), ובזמן שהוא שהה עם המערער ברכב, הראה לו המערער "סרטים של סקס...פעם בגלקסי, פעם באייפוד" (ת/39א', עמ' 2), תוך שהמערער "מישש אותי... בזין, בביצים" (ת/39א', עמ' 3).

עוד יש לציין, כי ביום 3.2.2014, שמע בית משפט קמא את עדותה של חוקרת הילדים בנושא זה. עת נשאלה חוקרת הילדים על-ידי בא-כוחו של המערער: "האם את

חששת לזיהום עדות", היא השיבה: "אני לא התרשמתי מזיהום של העדות. זה בא לידי ביטוי בזה שלא הייתה, לא היה מגמה להפללה. ד' לא העצים את הפגיעה בו, להיפך" (עמ' 382 לפרו', 32-34). עוד אישרה חוקרת הילדים, כי טרם החקירה היא שוחחה עם אביו של ד' בטלפון, ולדבריה "בסך הכל הסברתי לו על מה שקורה בחקירה ותיאמנו את זה" (עמ' 386 לפרו', שורות 13-14).... "הילד הגיע לחקירה כשהוא יודע שהוא הולך להיחקר על הדברים האלה. החקירה הזו תואמה עם ההורים שלו...אני אפילו ביקשתי מהאבא להגיד לו ולהגיד בבית ספר, כי ברגע שמדובר בהסכמת הורים אני חייבת להגיע לבית ספר עם אישור שלהם" (עמ' 387 לפרו', שורות 4-8). בהמשך עדותה, הדגישה חוקרת הילדים, כי "כל החשיפה הייתה לו מאד קשה...הדרגתית מאד גם בחקירה שלי איתו. לקח לו המון זמן לחשוף. הוא אמר הרבה פעמים שקשה לו לדבר על זה, שהוא לא רוצה לדבר על זה" (עמ' 387 לפרו', שורות 12-18).

בנוסף, יש לדחות את טענת המערער, כי הפסקת קלטת השחזור המתעדת את "ההובלה וההצבעה", מעידה על כך ש-ד' "לא ידע להכווין לכל המקומות שצופה ממנו להכווין אליהם, ולכן קיבל הכוונה ברורה מחוקריו". לאחר שצפיתי גם בקלטת זו, נראה כי ד' ידע להכווין את חוקרת הילדים, באופן מדויק, למספר מקומות שבהם היה עם המערער, עוד בטרם הופסקה ההקלטה לחמש דקות.

56. אשר לטענה שהעלה בא-כוחו של המערער בדיון לפנינו, לפיה שגה בית משפט קמא עת לא התייחס לחקירותיו של ד' על-ידי חוקרת הילדים, ולא איפשר את חקירתה בבית המשפט, בכל הנוגע למהימנותו של ד' – הרי שדינה להידחות, כפי שיובהר להלן.

שאלת מעמדה הראייתי של הערכת מהימנותם של קטינים בידי חוקר הילדים, שעה שהקטינים העידו בפני בית המשפט, נדונה בפסק הדין בע"פ 337/13 פלוני נ' מדינת ישראל (9.9.2013). דעת הרוב מפי השופט נ' הנדל, אליו הצטרפה חברתי, השופטת ד' ברק ארז, קבעה, כי חוקר ילדים, המעיד בבית המשפט, כאשר הקטין התייצב על דוכן העדים והעיד בעצמו, אינו רשאי להתייחס למידת מהימנותו של הקטין, כפי התרשמותו ממנה במהלך חקירתו. ועוד נקבע, כי הערכאה הדיונית אינה רשאית לראות במסקנותיו של חוקר הילדים בסוגית מהימנות הקטין, כראיה קבילה. הטעם לעמדה זו נעוץ בעקרון היסוד לפיו נושא קביעת מהימנות העדים שמור לבית המשפט, ולו בלבד. דעת המיעוט של השופט י' דנציגר, באותה סוגיה, היתה שונה. לדידו, התרשמות חוקר הילדים ממהימנות הקטין, אף שאינה באה להחליף את התרשמותו של בית המשפט, היא עדות קבילה, ואין לקבוע אפריורית אחרת. ואולם,

משקלה הראייתי של התרשמות זו משתנה, כמובן, בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה (להתייחסות נוספת בעניין זה, ראו גם ע"פ 2177/13 פלוני נ' מדינת ישראל (9.7.2015); ע"פ 7147/12 סרנגה נ' מדינת ישראל (14.1.2014)).

בעניין סך הבעתי את עמדתי בסוגיה זו, ובדומה לגישתו של השופט י' דנציגר, עליה הוא עמד בע"פ 337/13 שאוזכר לעיל, ציינתי כי:

"גם אם הקטין מעיד בבית המשפט, אין להימנע מקבלת עמדתו של חוקר הילדים בדבר מהימנותו של הקטין, שכן כל הפרדה בין האמור בחוות דעתו של חוקר הילדים לבין האופן בו הוא מעריך את מהימנותו של הקטין, הינה הפרדה מלאכותית שאינה נחוצה. לפיכך, יש לראות גם בהערכת המהימנות של חוקר הילדים משום ראייה קבילה, העשויה לשמש ככלי עזר נוסף, המסייע לערכאה הדיונית לעמוד על מהימנותו של הקטין המעיד בפניו. בענייננו, עת מדובר בילדים רכים בשנים, יש, לדעתי, ליתן להערכתו של חוקר הילדים את מידת מהימנותם, משקל משמעותי".

אוסף ואציין, כי ניתן להגדיר את עמדת דעת הרוב בע"פ 337/13 באותה סוגיה, כאמרת אגב בלבד, שכן בית משפט קמא הרשיע את הנאשם על יסוד עדות המתלוננת שנמצאו לה חיזוקים ראייתיים חיצוניים, מבלי שניתן משקל ראייתי להתרשמות חוקרת הילדים מעדותה (ראו גם עמדת השופט נ' סולברג בע"פ 2177/13 שאוזכר לעיל). המירב שניתן לומר, בהקשר זה, הוא כי אין בפנינו הלכה מחייבת של בית משפט קמא בנידון דידן.

ומכאן לענייננו. בית משפט קמא לא מצא מקום להתייחס, במסגרת הכרעת הדין, להערכת המהימנות שנעשתה על-ידי חוקרת הילדים, שכן לדבריו "במצב זה, שבו התרשמנו מן העד באופן בלתי אמצעי, לא ראינו לציין את התרשמותה של חוקרת הילדים מעד זה ואת מסקנותיה לגבי מהימנות עדותו".

בהינתן עמדת דעת הרוב בע"פ 337/13 – בין אם עמדה זו משקפת קביעה הלכתית ובין אם לאו – הרי שבית משפט קמא רשאי היה שלא להידרש להתרשמותה של חוקרת הילדים ממידת מהימנותו של ד', שעה ש-ד' העיד בבית המשפט. זאת, בשים לב לכך שלגרסתו של ד' נמצאו, ממילא, חיזוקים ראייתיים המוכיחים, מעל לספק סביר, כי המערער ביצע ב-ד' את המעשים המיניים. לפיכך, הנני סבור כי לא נפל כל פגם בהחלטתו של בית קמא משפט בעניין זה.

למעלה מן הצורך, אציין כי אף אם בית משפט קמא היה רואה בהערכת המהימנות של חוקרת הילדים משום ראיה קבילה, ונותן לה משקל ראייתי, הרי שהתוצאה לא הייתה משתנה. זאת שכן, בהתאם לדו"ח הערכת מהימנות שנערך על-ידי חוקרת הילדים מיום 6.6.2013, התרשמה חוקרת הילדים, כי הדברים שמסר לה ד' מעידים על "חשיפתו...לפגיעה מינית על-ידי החשוד", תוך שהיא שוללת "מגמה להפללת החשוד". כמו כן, להערכתה של חוקרת הילדים "ד' תיאר את השתלשלות האירועים, מסר פרטים מהותיים אודות אופן הפגיעה בו ואת נסיבות התרחשותם, ואני מתרשמת כי תיאר את אשר חווה".

57. אפנה עתה לבחון האם, כטענת המערער, גרסתו של ד' היא תוצר של הליכי שכנוע מצד שמחה, בשל אהבתו אליה. אקדים ואומר, כי על אף שהמערער הרבה במילים אודות השפעתה של שמחה על תוכן גרסתו של ד', הוא לא הצביע על חשש ממשי ל"זיהום" הגרסה באמצעותה.

כתמיכה בטענתו, ציין המערער בהודעת הערעור, כי ד' העיד בבית המשפט, כי הוא לא זוכר את השיחות שניהל עם שמחה, ולדבריו של ד' "זה בעצם לא היה סיפור זה היה שאלות שכאילו עניתי לה לא כן ולא לא. ואז היא שאלה אותי אם אני מסכים. אז אמרתי כן...למה שהיא אמרה שהוא באמת" (עמ' 130 לפרו', שורות 4-8). בנוסף לכך, הפנה המערער לדברים שמסר ד' בחקירתו בפני חוקרת הילדים, מיום 30.5.2013 (ת/39): שם סיפר כי שמחה אמרה לו "אין דבר כזה שבן אדם יקנה סתם דברים למישהו והוא לא רוצה ממנו כלום, הוא חייב לבקש משהו בתמורה" (ת/39א', עמ' 8). אני סבור כי דברים אלו מלמדים כי גרסתו של ד', בדבר המעשים שביצע בו המערער, נמסרה בעקבות השפעה פסולה של שמחה.

בחקירתו הנגדית נשאל ד', בכל הנוגע לתוכן השיחות שניהלה עמו שמחה, טרם שהתוודה בפניה:

"[שאלה]: היא שאלה אותך שאלות ממוקדות?

[תשובה]: כלליות

[שאלה]: היא שאלה אותך נגיד אם אתה אוננת

לו? אם אתה החזקת לי את איבר המין?

[תשובה]: לא. את זה היא לא שאלה

[שאלה]: היא שאלה אותך אם הוא אונן לך? אם הוא

החזיק לך את איבר המין ואונן לך?

[תשובה]: לא נראה לי...אני לא בדיוק זוכר" (עמ' 130

לפרו', שורות 10-23).

גם שמחה העידה בבית המשפט, כי היא לא נכנסה עם ד' לפרטי פרטים, ולדבריה היא: "לא מטיחה בו...אני רומזת לו...לא שאלתי אותו על קשר מיני ממש..." (עמ' 332 לפרו', שורות 27-32). כאשר נשאלה שמחה בחקירתה הנגדית: "אבל הוא אומר שאת שאלת אותו אם הייתם ביחד ערומים ושאלות כאלה", היא השיבה: "אני לא שאלתי אותו את הדברים האלה" (עמ' 333 לפרו', שורות 5-10). בהמשך נשאלה שמחה: "הוא לא מנסה לרצות אותך", ולשאלה זו היא השיבה: "לא, הוא לא מנסה לרצות אותי". (עמ' 342 לפרו', שורות 31-32).

זאת ועוד, בחקירה מיום 30.5.2013, סיפר ד' לחוקרת הילדים את הדברים

הבאים:

"אני לא רציתי בהתחלה לספר לה, אבל בסוף השלמתי עם זה...הוא עשה עליי פוזות בזמן האחרון...מה גרם לי לספר? זה התפרצות. אני כל הזמן רציתי לספר אבל לא ידעתי למי. אני לא חשבתי שיכולים לעזור לי...היא שכנעה אותי. כאילו היא אמרה לי שאין בזה מה להפסיד...בהתחלה הכחשתי, והיא הוכיחה לי מכל מיני דברים שהוא קנה לי. היא אומרת לי אין דבר כזה שבן אדם יקנה סתם...ולא ידרוש כלום..." (ת/א' 39, עמ' 7-8).

בהמשך אותה חקירה, נשאל ד' "מה הסיבה שסיפרת לגיסתך?", ולשאלה זו הוא השיב: "כי היא היחידה שדיברה איתי על זה. אף אחד לא דיבר איתי, אף אחד גם לא..לא כל כך דואג לי חוץ מזה. ההורים שלי דואגים לי, אבל להורים שלי אני לא מסוגל לספר כי זה..לא יודע" (ת/א' 39, עמ' 8).

עינינו הרואות, כי הן מגרסתו של ד', והן מגרסתה של שמחה – אשר נמצאו מהימנות על-ידי בית משפט קמא – לא עולה כל אינדיקציה ממשית לכך שסיפורו של ד', בדבר מעשיו של המערער בגופו, נובע מהשפעתה של שמחה. יתרה מזאת, בית משפט קמא נדרש לטענת המערער – לפיה שמחה "נטעה במוחו" של ד' את המחשבה כי הוא נוצל מינית על-ידי המערער, וזאת כנקמה על יחסיו של המערער עם בעלה – וקבע כי אין בה כל ממש. בית משפט קמא הדגיש, בהקשר זה, כי:

"...על אחת כמה וכמה שלא מצאנו בסיס ל'תזה' המופרכת שביקש הנאשם להעלות, לפיה אהבתו של ד' לשמחה, ושאיפתו לרצותה בשל כך, הם שתרמו להצלחת המזימה כנגדו.

שמחה הייתה האדם הראשון בפניו התוודה ד' על יחסיו עם הנאשם, כשנסיבות הווידי ותוכנו מחזקים את אמינותו. ד' מסר את הדברים למרות רצונו העקבי להסתירם, וזאת כאשר חש שחשדנות סביבתו באשר לטיב יחסיו עם הנאשם גוברת ו'סוגרת' עליו.

התרשמותנו היא כי ביקש לעשות כן מתוך מטרה לפרוק את אשר ליבו, ולא מתוך רצון להכפיש את הנאשם ולהרע לו, שכן בשום מקום לא סיפר שהנאשם כפה עליו את היחסים.

ד' מסר לשמחה וידוי כללי, מבלי לפרט מה בדיוק עשה לו הנאשם, כשעובדה זו מלמדת הן על הבושה שד' חש בעת שמסר את הדברים, והן שהדברים לא הוכתבו לו על-ידי מאן דהו, שאז הציפייה הייתה כי יפרט מעשים קונקרטיים.

אינני סבור כי יש להתערב בקביעותיו אלו של בית משפט קמא. יש לזכור, כי גם קביעותיה של הערכאה הדיונית, הנוגעות לשאלה האם עדותו של קטין "זוהמה", באופן שאין לתת בה אמון, הינן בגדר ממצאים עובדתיים, שכלל אין ערכאת הערעור מתערבת בהם (עניין טן, פסקה 28; ע"פ 2950/11 חן נ' מדינת ישראל (8.5.2014); ע"פ 4649/01 אסולין נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(1) 616 (2001)).

58. המערער הוסיף וטען, כי גרסתו של ד' הושפעה גם מהשיחות שניהל עם אמו ואביו. לתמיכה בטענתו זו, הפנה המערער לחקירתו של ד' מיום 2.6.2013, במסגרתה נשאל ד' על-ידי חוקרת הילדים כיצד נגרמו לו הצלקות, ולשאלה זו הוא השיב: "אני לא חשבת, אמא שלי אמרה לי...היא שאלה אותי אם הוא נוגע בי, אם הוא תפס אותי אם פה, אם שם" (ת/43, עמ' 3). כך גם, לשאלה "האם אתה יודע על עוד ילדים חוץ מ-ש שהיו עם י'?", השיב ד': "אני אשאל את אבא שלי רגע אם הוא מרשה לי לספר" (ת/43, עמ' 5). סבורני, כי אין באמירות אלו כדי להעיד על כך שהוריו של ד' "זיהמו" את הגרסה הכוללת והמהימנה שמסר ד', הן בפני חוקרת הילדים והן בבית המשפט, בנוגע למעשיו של המערער בגופו.

59. בנוסף אין מקום, לגישתי, לקבל את טענת המערער, לפיה גרסתם של המתלוננים "זוהמה" באמצעות שיחות מקדימות שניהלו ביניהן משפחותיהם, עוד טרם שהחלה החקירה המשטרתית. בית משפט קמא עמד בהכרעת דינו, בהרחבה, על טענה זו, ודחה אותה, בקובעו, כי:

"עדויותיהם של בני משפחות המתלוננים, מלמדות כי התקשורת ביניהם טרם הגשת התלונה הסתכמה במספר משפטים...

משכך לא ברור על סמך מה קובע הסנגור המלומד
בסיכומיו, כי במשך שלושה חודשים נמשכו ניסיונות
השכנוע והתיאום בין שתי משפחות המתלוננים.

לנוכח כלל אי-ההתערבות, אינני מוצא כל הצדקה להתערב בקביעותיו אלה של
בית משפט קמא, ואף אני סבור, כי גם אם טרם שהוגשה התלונה נגד המערער התנהלו
מספר שיחות מקדימות בין משפחות המתלוננים, אשר הובילו לחילופי מידע מסויים
ביניהן – אין בכך כדי לפגום בעדותו האותנטית של ד' אודות מעשיו של המערער.

חיזוקים לגרסתו של ד'

60. כפי שצוין לעיל, בית משפט קמא לא הסתפק בעדותו של ד' בלבד, בכדי לבסס
את הרשעתו של המערער באישום הראשון, ומצא חיזוק ממשי לגרסתו של ד' בעדותה
של שמחה, באשר לוידויו של ד' בפניה.

לגישתו של המערער, שגה בית משפט קמא משקבע כי עדותה של שמחה
מהווה חיזוק לגרסתו של ד'. אין בידי לקבל את טענתו זו של המערער. בעדותה בבית
המשפט, סיפרה שמחה, כי לאחר שבעלה פ' סיפר לה, כי המערער ביצע בו מעשים
מיניים, עלו בליבה חשדות לגבי טיב היחסים בין המערער לבין ד', ולדבריה: "זה
הדליק לי נורה אדומה" (עמ' 319 לפרו', שורה 3). משכך, החלה שמחה לתשאל את ד'
"המון" פעמים בעניין זה, עד שבאותו "מוצאי שבת" – בה גילו אחיותיו של ד' בגדים
שרכש המערער עבור ד' – התוודה ד' בפניה. בית משפט קמא נתן אמון מלא בעדותה
של שמחה, וקיבל את גרסתה כגרסה מהימנה המתיישבת עם גרסתו של ד'. בנסיבות
אלה, אינני רואה כל הצדקה להתערב בהתרשמותו של בית משפט קמא ממידת
מהימנותה של שמחה ומאמינות גרסתה, ואף אני סבור, כי יש בעדותה של שמחה
משום ראית חיזוק ממשית לגרסתו של ד'.

אין להישמע, בהקשר זה, לטענת המערער, כי העובדה – לפיה הציור אשר
שמחה ביקשה מ-ד' לצייר עבורה נזרק לפח, שכן לדבריה היא לא קישרה בין הציור
לבין חשדותיה – מלמדת על חוסר אמינותה של שמחה. שמחה חזרה והדגישה
בחקירתה הנגדית, כי לא ייחסה לציור כל חשיבות, ולדבריה "הייתי אמורה להגיש
עבודה בקורס והייתי צריכה לקחת ציור של ילד...אז ביקשתי ממנו שיצייר לי ציור" (עמ'
335 לפרו', שורות 13-15). בנוסף, ובניגוד לטענת המערער, בית משפט קמא מצא
חיזוק לגרסתו של ד' בעדותה של שמחה, באשר לוידויו של ד' בפניה אודות יחסיו עם
המערער, ולא בציור כשלעצמו.

חיזוק ממשי נוסף לגרסתו של ד', מצא בית משפט קמא בדברי המערער כי "נסחף" ביחסיו עם ד', ובכך שהמערער אישר כי הוא ו-ד' ישבו במושב האחורי של הרכב, תוך ש-ד' מניח את ראשו על בטנו התחתונה של המערער, והמערער מחבק אותו. המערער טען כי בית משפט קמא שגה משייחס לדבריו אלה "קונוטציה מינית". אין בידי לקבל טענה זו, וגם אני סבור, כי אמירתו של המערער "אוי נסחפתי כן", מלמדת כי הוא אינו מכחיש קשר בעל נופך מיני עם ד', דבר המהווה, לטעמי, ראיה משמעותית לחיזוק גרסתו של ד'. כך גם, לגישתי, ניתן לראות בתיאורו של המערער, לגבי אופן ישיבתו עם ד' במושב האחורי של הרכב, משום ראית חיזוק ממשי לגרסתו של ד'.

עוד יש להוסיף, כי מסקנתו של בית משפט קמא בדבר חוסר מהימנותו של המערער אף היא עשויה לשמש תוספת ראיתית מחזקת לגרסתו של ד' (ע"פ 9468/08 פלוני נ' מדינת ישראל (24.6.2009); ע"פ 1503/07 אבו רמילה נ' מדינת ישראל (26.4.2007)). נזכיר, כי בעדותו בבית המשפט, אישר המערער קיומו של קשר קרוב בינו לבין ד', לרבות, מפגשים והרעפת מתנות, וכפי שקבע בית משפט קמא, דומני, כי גם בכך, יש כדי לחזק את גרסתו של ד'.

יש לציין, כי חיזוק נוסף לעדותו של ד', ניתן למצוא גם במצבו הנפשי של ד', ובכלל זה, בהידרדרות שחלה בהתנהגותו, כפי שתוארה בעדותו של שמעון, אביו של ד', ובעדותו של פ'. כידוע, "ראיות מהימנות בדבר מצב נפשי קשה בעת חשיפת גרסה מהוות חיזוק ראיתי מקובל ונפוץ למדי בפסיקתו של בית משפט זה לצורך הרשעה בעבירות מין" (ע"פ 6399/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 102 (15.7.2012); וראו גם, ע"פ 2921/13 רייטבורג נ' מדינת ישראל, פסקה 62 (1.1.2015)). בית משפט קמא עמד על עדויותיהם של שמעון ו-פ', בהקשר לכך, וקבע בצדק כי עדויות אלו מחזקות את גרסתו של ד', שכן הן "מלמדות על מצוקה נפשית עמוקה וקשה בה היה נתון באותה העת, וכאשר אין בנמצא הסבר אחר, לבד מן הניצול המיני שחוזה, להידרדרות זו, לתחושות המטלטלות שחוזה ולנקיטת מעשים מסכני חיים מצדו".

61. עולה מן המכלול, כי אין בסיס להתערבותנו בהערכת מהימנותו של ד' על-ידי בית משפט קמא, ובקביעתו כי "ד' הותיר רושם טוב ומהימן ומסר גרסה שסימני האמת ניכרים בה". בנסיבות אלה, ושנמצאו לגרסה זו חיזוקים ממשיים, צדק בית משפט קמא משביסס את הרשעתו של המערער בעבירות שיוחסו לו באישום הראשון, על גרסתו של ד'.

62. במסגרת האישום השלישי, יוחסו למערער עבירות של מעשים מגונים שביצע ב-ש'. בית משפט קמא קבע כי עדותו של ש' היתה קוהרנטית ואמינה, אשר ניתן לבסס עליה ממצאים עובדתיים להוכחת אשמתו של המערער במיוחס לו באישום זה.

63. בהודעת הערעור, הצביע המערער על סתירות בין הדברים שמסר ש' במשטרה לבין עדותו בבית המשפט. נטען, לעניין זה, כי במשטרה מסר ש' כי המערער "פתח לו את הרוכסן והוציא את איבר מינו", ובבית המשפט מסר ש', כי הוא "הוריד לעצמו את המכנסיים והתחתונים"; וכי במשטרה ציין ש' שני אירועים ספציפיים אותם חווה, ואילו בבית המשפט העיד כי היו הרבה פעמים, ואף נקב במספר מדויק של אירועים – 30 אירועים. לפיכך, גורס המערער כי הסתירות בעדותו של ש' מעלות ספק בדבר אשמתו באישום השלישי. אינני שותף לעמדתו זו של המערער.

מגרסתו של ש' עולה, כי תחילת הקשר המיני בינו לבין המערער החל בהיותו כבן 11, ונמשך על פני תקופה של כשלוש שנים; כי המערער "דכש" את הסכמתו של ש' באמצעות הרעפת כספים ומתנות, ואף איפשר לו לנהוג ברכבו, ובשל כך התבייש ש' לסרב למעשיו של מערער; וכי המערער נהג להפשיט את ש' מבגדיו התחתונים, ולגעת באיבר מינו, כל זאת בזמן ששהו ביחד ברכבו של המערער. הן בחקירתו במשטרה מיום 4.6.2013 (נ/1), והן בבית המשפט תיאר ד' באופן מפורט את המקרה הראשון, במהלכו ביצע בו המערער מעשים מיניים, ואת האירוע האחרון בנחל חרוד, ומסר, כי במהלך השנתיים האחרונות, התרחשו כ-30 מקרים דומים. עת נשאל ש' בחקירתו הנגדית בבית המשפט, "למה אתה מתאר בעדות שלך רק שני אירועים בסגנון הזה שאתה מוריד את המכנסיים? (עמ' 258 לפרו', שורה 20), הוא השיב: "זה האירועים שאני זוכר. היה גם הרבה מקומות...גם בכבישים היו לא רק פעם אחת" (עמ' 258 לפרו', שורה 29 – עמ' 259 לפרו', שורה 7); "שני אירועים שאני סיפרתי. יש אירועים שאני לא אומר" (עמ' 259 לפרו', שורה 18).

הנה כי כן, נראה, אפוא, כי אותות אמת רבים התגלו בעדותו של ש', ואינני רואה מקום להתערב בהתרשמותו של בית משפט קמא, אשר מצא את גרסתו של ש' כגרסה מהימנה.

אכן כטענת המערער, ש' מסר במשטרה (נ/1), כי במהלך האירוע שהתרחש בנחל חרוד, המערער "עם יד ימין שלו שם הרוכסן של המכנסיים שלי ופתח לי את הרוכסן... ואז לאחר שפתח לי את הרוכסן הוציא לי את איבר המין והחל לנגוע בו...", ואילו בבית המשפט, תיאר ש' את הסיטואציה באופן הבא: "נכנסתי לרכב אז הוא אמר לי... ש' אפשר לגעת בך, אמרתי לו כן. אז הורדתי את המכנסיים ואז הוא נגע בי...". בית משפט קמא נתן את דעתו לסתירה זו, במסגרת הכרעת דינו, וציין, בהקשר זה, כך:

"העובדה לפיה ש' לא תיאר באופן מפורט בעת שנחקר על האופן בו פשט את בגדיו, אלא הסתפק בכך שהנאשם פתח את רוכסן מכנסיו ונגע באיברו, אינה מלמדת על סתירה בדבריו. מטבע הדברים במהלך העדות, ובמיוחד בכל הנוגע לעבירות מין המבוצעות בקטינים, הנתונים מתחדדים ומתבהרים, ויש להידרש בהקשר זה לעיקר, והוא שהנאשם נגע באיבר מינו של ש' בזמן בו היה פלג גופו התחתון גלוי".

דבריו אלה של בית משפט קמא מקובלים עליי, ולא נמצא לי טעם מבורר להתערב בהם. גם אם הדברים שמסר ש' בבית המשפט אינם תואמים, באופן מדויק, לדברים שנמסרו על-ידו במשטרה, אין בכך, לדעתי, כדי לפגום בעדותו האותנטית של ש' אודות מעשיו של המערער. עוד יש לציין, כי אין מדובר בהבדלים מהותיים בין הגרסה שמסר ש' במשטרה לבין גרסתו בבית המשפט, ונראה בעליל כי "גרעין האמת" בעדותו של ש' הן במשטרה והן בבית המשפט – הוא איתן ויציב.

64. יש לדחות את טענתו התמוהה של המערער, כי גרסתו של ש', בדבר המעשים המיניים שבוצעו בו, אינה מתיישבת עם אופיו העצמאי. סבורני, כי גם אם בתקופה הרלוונטית נסע ש' לבדו לאומן – אין הדבר מעיד על כך שהאירועים המיניים עליהם העיד ש' לא התרחשו במציאות, ובוודאי שאין בכך כדי לכרסם באמינותו ובמהימנות גרסתו.

65. גם כאן, קבע בית משפט קמא כי גרסתו של המערער מחזקת את עדותו של ש', ואינני רואה מקום לקבל את טענת המערער, כי בית משפט קמא שגה בקביעתו זו. בבית המשפט, אישר המערער פרטים מסויימים בדבר האירוע בנחל חרוד; כי העניק ל-ש' כספים ומתנות; וכי באחת ההזדמנויות "שפשפתי לו ברגל...". לטעמי, דברים אלה משמשים חיזוק ראייתי לגרסתו של ש', כפי שקבע בית משפט קמא.

66. המערער הוסיף וטען, כי יש לזכותו מהמעשים המיוחסים לו באישום השלישי, גם משום שלדיו עדותו של ש' "מזוהמת", באופן המקעקע את אמינותו. טענה זו

מבוססת, בין היתר, על כך שחנה, אמם של פ' ו-ד', השפיעה על יהודית, אמו של ש', לגשת למשטרה; ו-ד' השפיע על ש' להגיש תלונה נגד המערער. אין בידי לקבל את טענתו של המערער, אף בעניין זה.

מעדותה של יהודית בבית המשפט עולה, כי גם לאחר ששוחחה עם חנה, היא כלל לא התכוונה לגשת למשטרה, אולם עשתה כן משום שהמשטרה איימה כי תישלח ניידת אל ביתה. כך הסבירה יהודית בבית המשפט מדוע פנתה למשטרה:

"למה שניטפל אליו חס ושלום? זה דבר שהיו דברים מעולם שאני לא חשבתי להגיע לבית משפט. כשאמרה לי חנה הוא פדופיל והוא צריך אשפוז, אז אמרתי בסדר, בן אדם צריך אשפוז, אז אשפוז, אבל למה בית משפט. אני לא חשבתי שצריך לגמור את זה בבית משפט. אז כמו כל אדם שהוא חולה, שיש לו איזה שהוא מחלה, אז הוא צריך טיפול רפואי. אבל למחרת, למחרת ישבנו בבית, עדיין לא ניגשנו לאף מקום. התקשרו אלינו מהמשטרה, חוקר. הוא אמר שלום אני מהמשטרה. אני רוצה שתגיעו לתחנה. אמרתי לו שאנחנו לא מעוניינים כרגע להגיע לתחנה כי אנחנו רוצים לשקול בנושא ויש לנו גם רבנים ואנחנו רוצים לעשות שאלת רב. הוא אומר לי, גברת, אני לא שואל אותך, את והבן שלך ש' עכשיו חייבים להגיע לתחנה. אם לא מגיעה לשכונה ניידת. אז אני נבהלתי מניידת, לא מתאים לנו שתראה ניידת בשכונה. ואז מיד רצתי איתו למשטרה" (עמ' 367 לפרו', שורות 7-18).

מעדותו של ד' עולה, כי לאחר מעצרו של המערער, הוא שוחח עם ש', ובמהלך השיחה, ש' סיפר לו על המעשים שביצע בו המערער, ושאל אותו האם גם לו היה קשר מיני עם המערער. לדבריו של ד', "שללתי. אמרתי רק שהוא נתן לי לנהוג ולא היה קשר מיני" (עמ' 145-146 לפרו'). ד' מסר לחוקרת הילדים, כי ש' סיפר לו "איזה משהו שהוא לא רוצה שאני אגיד אותו...אני אדאג אבל שהוא יספר" (ת/43, עמ' 2). בבית המשפט, אישר ד' כי הוא אכן אמר ל-ש' להגיש תלונה נגד המערער במשטרה (עמ' 155 לפרו', שורות 12-13). ש' העיד בבית המשפט, כי הוא סיפר ל-ד' "שפעם אחת הייתי עם י' ואז הוא נגע בי", אולם לדבריו ד' לא סיפר לו כלום. כאשר נשאל ש' בחקירתו הנגדית "למה הגעת למשטרה", השיב "מישהו מהמשטרה הורה לי...אני לא רציתי אבל הוא אמר לי בוא, זה מוכרח" (עמ' 251 לפרו', שורות 13-21). כך גם, בחקירתו הנגדית הכחיש שמעון, אביו של ש', את טענת המערער, כי משפחתו של ד' שכנעה אותם להתלונן על מעשיו של המערער (עמ' 226 לפרו').

לנוכח האמור לעיל, ולאחר ניתוח העדויות, לא מצאתי כל ממש בטענתו של המערער, כי גרסתו של ש' היא גרסה דמיונית שנולדה בראשו הקודח, כתוצאה מהשפעתם של ד' או של בני משפחתו. יתרה מזאת, וכפי שצוין בפסקה 59 לעיל, בית משפט קמא דחה את טענותיו של המערער, באשר ל"זיהום" עדויות המתלוננים באמצעות שיחות מקדימות שניהלו ביניהם בני משפחותיהם, ונראה, אפוא, כי אין מקום להתערב גם בקביעותיו אלו של בית משפט קמא.

67. לסיכום הדיון בשאלת מהימנותו של ש', יש לחזור ולהזכיר כי בית משפט קמא מצא את גרסתו של ש' כגרסה מהימנה, ולא מצאתי בטענותיו של המערער טעם או סיבה לשנות ממסקנה זו. לפיכך, הנני סבור כי בדין הורשע המערער במיוחס לו, במסגרת האישום השלישי, על בסיס גרסתו של ש'.

דחיית גרסתו של המערער

68. אל מול האמון המלא שנתן בית משפט קמא בגרסאותיהם של ד' ו-ש', נדחתה גרסתו הכבושה של המערער, מכל וכל. המערער טען, כי בית משפט קמא נפל לכלל שגגה כאשר התעלם מן הראיות אשר הובאו על-ידו, לשם תמיכה בטענתו בדבר המניע שעמד בבסיס התלונות שהוגשו נגדו על-ידי המתלוננים ובני משפחותיהם. המערער סבור, כי לאחר ששמחה נחשפה ל"קשר ההומוסקסואלי" שניהל בעלה עם המערער, היא החליטה לקשור עלילה, לפיה בנוסף לבעלה, פיתה המערער גם את ד', אחיו הצעיר, ולכן שמחה השפיעה על ד' לספר, כי המערער ניצל אותו מינית. נטען, בנוסף, כי ש' התלונן נגד המערער על מנת להזדהות עם חברו הטוב, ד', וזאת לאחר שהשניים תיאמו ביניהם גרסאות; וכי בני משפחותיהם של המתלוננים "עשו קנוניה" נגד המערער על מנת לזכות בפיצוי כספי. אין בידי לקבל טענות אלו, ודינן להידחות.

לאחר עיון בהנמקותיו של בית משפט קמא בדבר חוסר מהימנותו של המערער, לא ראיתי כל סיבה להתערב בקביעותיו לעניין זה. כמו בית משפט קמא, אף אני סבור, כי המערער מסר גרסה כבושה ובלתי אמינה. כמו כן, לא נמצא כל בסיס ראייתי לטענת העלילה שרקחה, כביכול, שמחה נגד המערער; לכך ש-ש' ביקש להזדהות עם ד' ולכן הפליל את המערער; ולקיומה של קנוניה כלשהי מצד משפחות המתלוננים. בחינת מכלול הראיות מלמדת, דווקא, כי לא הייתה שום מגמת הפללה מצד המתלוננים או בני משפחותיהם, ונראה כי ההפך הוא הנכון.

על יסוד האמור, ניתן להגיע בנקל למסקנה כי טענותיו של המערער באשר לסיפורי העלילות אשר נרקמו, כביכול, נגדו, הינן מופרכות, בלתי סבירות, ואינן מתיישבות עם ההיגיון והשכל הישר. מיותר לציין, כי אין בטענות אלה בכדי להטיל ספק סביר בדבר אשמתו של המערער, משהעמידה המשיבה תשתית ראייתית איתנה להוכחת הנטען על-ידה. כפי שנאמר בע"פ 3974/92 אזולאי נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(2) 565, 572 (1993):

"על בית המשפט לשקול את מארג הראיות המצביע לכיוון קיומה של העובדה המפלילה, לעומת הסבריו של הנאשם והסברים היפותטיים סבירים אחרים. אם ממכלול הראיות האפשרות להסיק קיום עובדה שאין בה אשמה של הנאשם היא אפשרות דמיונית, ואילו המסקנה ההגיונית היחידה המתבקשת ממכלול הראיות, בהתחשב במשקלן, היא קיומה של העובדה שיש בה אשמת הנאשם – הרי שמכלול ראיות זה מספיק להוכחת האשמה בוודאות הדרושה במשפט הפלילי".

לפיכך, נראה כי אין מקום להתערב בדחיית גרסתו של המערער, ובקביעתו של בית משפט קמא, כי מדובר בגרסה כבושה ובלתי מהימנה.

69. אוסיף עוד, כי אין גם לקבל את טענת המערער, כי שגה בית משפט קמא כאשר דחה את הסברו לעדותו הכבושה. המערער לא הציג בפני בית משפט קמא, ואף בפנינו, כל ראיה לכך שהוא שמר על זכות השתיקה בחקירותיו במשטרה, מאחר שהוא ציית להנחיות בא-כוחו הקודם, וכמו בית משפט קמא, אף אני סבור, כי "בנקל יכול היה הסנגור הנוכחי לבקש את התייחסות הסנגור דאז לטענות מרשו".

70. בנוסף, יש לדחות את טענת המערער, כי רכישת המתנות עבור המתלוננים "בריש גלי" הייתה חלק ממנהגו לתרום לילדים ולקהילה אליה השתייך, ולא כחלק ממזימה לפגוע בהם מינית. במסגרת הכרעת דינו, בחן בית משפט קמא, בהרחבה, את "סוגיית המתנות", והגיע, בצדק, לכלל מסקנה כי הענקת המתנות למתלוננים נועדה על מנת "לרכוש" את אמונם ו"לקנות" את הסכמתם לביצוע המעשים המיניים, כך שאינני מוצא טעם ראוי להתערב במסקנתו זו.

71. כאן המקום להידרש להשגותיו של המערער בדבר התנהלותו של בית משפט קמא. המערער טוען כי מעורבותו של בית משפט קמא בחקירתו של ד' על דוכן העדים אינה מתיישבת עם שיטת המשפט הנהוגה בישראל, ואף תרמה לזיהום עדותו; כי הוצאתו מחוץ לאולם הדיונים בזמן חקירתו של ד' פגעה בזכותו להליך הוגן; וכי נגרם

לו עיוות דין בשל הטלת האיסור לעיין בתסקיר נפגע העבירה של ד'. אינני מוצא מקום לקבל טענותיו אלו של המערער.

תחילה, אזכיר את הכלל הקבוע בסעיף 175 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: החסד"פ), לפיו: "סיימו בעלי הדין את חקירתם, ורשאי בית המשפט לחקור את העד; ורשאי הוא לשאול עד שאלה גם במהלך חקירתו בידי בעלי הדין להבהרת ענין שנתעורר בה". סעיף זה מתיר, אפוא, לבית המשפט לקחת חלק בחקירתו של עד, ככל שהדבר דרוש לשם הבהרת סוגייה העולה מעדותו של אותו עד. עוד יש להפנות לסעיף 167 לחסד"פ, לפיו רשאי בית המשפט להורות, מיוזמתו, על זימונו של עד או על צירופן של ראיות מסויימות, במסגרת ההליך המתנהל לפניו. הוראות אלו ואחרות, מטרתן לספק לבית המשפט כלים על מנת להגיע לחקר האמת ולקיים משפט צדק, תוך שמירה על אובייקטיביות ונייטרליות בין הצדדים (ראו, בהקשר לכך, התייחסות נרחבת לתפקידו של בית המשפט, בפסק דיני בע"פ 7702/10 כהן נ' מדינת ישראל, פסקאות 40-47 (29.5.2014); וראו גם: ע"פ 6144/10 גטצאן נ' מדינת ישראל, פסקה 27 לפסק דיני (10.4.2013)). כפי שציין השופט ס' ג'ובראן, בע"פ 2842/10 קלדרון נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (23.1.2012):

"נכון הוא הדבר כי אל לו לשופט לרדת מכסאו וליטול לעצמו את מלאכתם של בעלי הדין. אך מנגד, אין תפקידו של השופט מתמצה בצפייה סבילה במתרחש לפניו. עליו לשמור על קיומו של הליך הוגן ויעיל. בנוסף, אם נדרש הוא לשאלות הבהרה – על מנת שיוכל להגיע לחקר האמת – רשאי הוא להפנות שאלות לעדים. מידת ההתערבות הנדרשת או כמות השאלות הדרושה (עליה מלין המערער במקרה שלפנינו), איננה ניתנת או צריכה הגדרה מראש. היא נגזרת ממורכבותו וייחודיותו של כל תיק ותיק. עיקר הוא, שהשאלות המופנות יהיו חסרות צבע, בל יתפש או ייכנס בית המשפט לנעליו של אחד הצדדים".

אכן, בית משפט קמא היה במקרה שלפנינו, אקטיבי למדיי ונטל חלק פעיל בחקירתו של ד'. שופטי המותב הפנו, לא אחת, אל ד' שאלות, ואף ביקשו להוציא את המערער מחוץ לאולם הדיונים לזמן קצר. יחד עם זאת, אין להסיק כי בכך בית משפט קמא חרג מתפקידו, או כי גרסתו של ד' "זוהמה", עקב מעורבותו זו של בית משפט קמא. בית משפט קמא מצא לנכון לנהוג כפי שנהג – ואף הסביר זאת בהכרעת דינו – בשל הקשיים עמם התמודד ד' במהלך עדותו, בחשיפת המעשים המיניים שביצע בו המערער, ובלשונו של בית משפט קמא: "זאת שעה שהתרשמנו כי ד' באמת ובתמים מתקשה לספר לנו על שהנאשם עולל לו". ואזכיר, כי ד' הדגיש, לא אחת, כי "קשה" לו,

וכי הוא "לא מסוגל" לדבר בנוכחותו של המערער. לפיכך, ראה בית משפט קמא צורך, בתחילת עדותו של ד', להוציא את המערער למשך שלוש דקות, וזאת "רק לדאות אם זה יסייע לעד להמשיך את עדותו באופן קולח" (עמ' 92 לפרו', שורות 1-2). מעיון בפרוטוקול ישיבת ההוכחות, מיום 26.12.2013, נראה כי בית משפט קמא היה זהיר מאוד בהחלטתו זו, ומשהדבר לא סייע ל-ד', החליט "להפסיק את העדות. אנחנו נמתין לראות מה עולה בגורל הוידאו קונפרנס, אי אפשר לפגוע בזכויותיו של הנאשם". עוד התרשמתי, כי בית משפט קמא ניסה לעשות "דין אמת לאמיתו", והתערב בחקירתו של ד' על מנת שתעמוד בפניו התמונה המלאה. אשר לתסקיר נפגע עבירה, יובהר, כי במסגרת הדיון בערעור, מיום 17.12.2015, הועבר תסקיר נפגע העבירה לעיונו של עו"ד ארנון איתן, בא-כוחו של המערער, וניתנה לו האפשרות להתייחס לתסקיר זה במסגרת טיעוניו.

לא למותר הוא לחזור פעם נוספת על התרשמותו החד משמעית של בית משפט קמא מעדותו של ד', כפי שהובאה בסיום הכרעת דינו:

"התרשמנו, ונחזור על כך שוב, כי דברי ד' אמת היו, כי הוא העיד 'מדם ליבו' ובעיקר כי לא רצה להשחיר את פני הנאשם והתעקש, פעם אחר פעם, כי שום דבר לא נעשה על-ידי איום או שימוש בכוח פיזי".

בנסיבות אלה, סבורני כי לא נפל פגם בדרך שבה התנהל בית משפט קמא, ובמעורבותו המסויימת בחקירתו של ד' על דוכן העדים, ואין בידי לקבל את הטענה כי נגרם למערער עיוות דין בשל כך.

72. על יסוד הנימוקים שפורטו לעיל, דעתי היא כי אין כל מקום להתערבותנו בהכרעת דינו של בית משפט קמא. לפיכך, אציע לחבריי לדחות את ערעורו של המערער לעניין הרשעתו בדיון.

הערעורים על גזר הדין

73. הלכה פסוקה היא, כי ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב במידת העונש שהושת על-ידי הערכאה הדיונית, אלא אם מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות הענישה

המקובלת במקרים דומים, או כאשר נפלה בגזר הדין טעות מהותית (ע"פ 4498/14 גרידיש נ' מדינת ישראל (13.5.2015); ע"פ 5323/12 אבו ליל נ' מדינת ישראל (17.6.2014); ע"פ 7702/10 כהן נ' מדינת ישראל (29.5.2014)).

לאחר שבחנתי את החומר שלפניי, ונתתי דעתי לטיעוני הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה, כי עונשו של המערער סוטה לקולה באורח מהותי מרמת הענישה הראויה, ולפיכך יש מקום לקבל את ערעור המדינה, כפי שיפורט להלן.

74. המערער הורשע, בין היתר, בביצוע עבירות מרובות של מעשים מגונים, ומעשי סדום, במתלונן ד', במשך תקופה של כשש שנים, בהיותו בגילאי 9-14; ובביצוע עבירות מרובות של מעשים מגונים במתלונן ש' במשך תקופה של כשלוש שנים, בהיותו בגילאי 11-14. מעבר לתיאור היבש של העבירות בהן הורשע המערער, נראה כי מדובר במעשים חמורים במיוחד, העומדים על רף חומרה גבוה. כפי שתואר לעיל, המערער פעל באופן מתוכנן, לאורך שנים, ו"רכש" את שיתוף הפעולה של הקטינים ואת אמונם באמצעות כסף ומתנות חומריות, ואף התיר להם לנהוג ברכבו. המערער ניצל את תמימותם וחולשתם של הקטינים, את פער הגילאים בינו לבינם, ואת רצונם לזכות בכסף ובמתנות שהעניק להם – במטרה לספק את יצריו המיניים המעוותים. המערער, אשר היה מודע לטיבם החמור והפסול של המעשים המיניים, אסר על המתלוננים לגלות את אשר התרחש, להוריהם או לאחרים.

עוד יש להוסיף לעניין חומרת מעשיו של המערער, כי הפגיעה בקטינים השפיעה גם על בני משפחותיהם, והיקפה וחומרתה אף מתעצמים בשל השתייכותם של הקטינים ומשפחותיהם לקהילה החרדית. ראוי להזכיר, בהקשר לכך, את שנאמר בתסקיר נפגע העבירה ביחס ל-ד', ככל שהדברים אמורים בפגיעה הנפשית החמורה שנגרמה לו, ובאשר להתדרדרות בהתנהגותו ובלימודיו, בעקבות מעשיו הנפשעים של המערער. בנוסף, יש ליתן את הדעת לחוות הדעת בדבר מסוכנותו של המערער, מיום 13.11.2015, הקובעת כי רמת מסוכנותו המינית היא בינונית-גבוהה, כמו גם לכך, כי המערער אינו נוטל אחריות על מעשיו; אינו מביע חרטה וצער על מעשיו; אינו מגלה אמפתיה כלשהי לקורבנות העבירה; ואינו מגלה רצון או מוטיבציה לטיפול ייעודי.

75. בית משפט זה חזר ושנה כי, ככלל, יש לנקוט יד קשה ומרתיעה כלפי עבריינים המבצעים את זממם בקטינים תמימים ורכים בשנים, וכי על מידת העונש לבטא את סלידת החברה מעבירות חמורות אלה, שאותן יש להוקיע בכל פה (ע"פ 5998/14 מדינת ישראל נ' פלוני (2.7.2015); ע"פ 4146/14 פלוני נ' מדינת ישראל (29.6.2015); ע"פ

6149/11 פלוני נ' מדינת ישראל (31.10.2012)). יפים לענייננו דברי השופטת ע' ארבל
 בע"פ 6690/07 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (10.3.2008):

"על החומרה שיש בעבירות מין, לא כל שכן כאשר הן
 מבוצעות בקרבן קטין או קטינה, דומה כי אין צורך
 להכביר מילים. חילול כבוד האדם של הקרבן, ניצול
 התמימות האמון, חוסר האונים ואי היכולת להתנגד
 באופן משמעותי שמאפיינים פעמים רבות קרבנות
 עבירה קטינים, ניצול החשש והפחד אצל רבים מהם
 מחשיפת המעשים, הצלקות הנפשיות העמוקות
 הנחרתות בנפשם, הפגיעה בתפקודם השוטף במסגרות
 החיים השונות, הזוגיות, החברתיות, האישיות ואחרות -
 כל אלה הם אך מקצת הטעמים לחומרתן היתרה של
 עבירות המין המבוצעות בקטינים. הגנה על שלומם של
 קטינים, על שלמות גופם ונפשם הינה אינטרס חברתי
 מוגן על ידי דיני העונשין. על העונש הנגזר במקרים
 שענינם לשקף את ההגנה על כבודם, גופם ונפשם של
 קטינים וקטינות ולהרחיק מן הציבור את אלו מהם נשקף
 להם סיכון. על העונש לשקף את הסלידה מן המעשים,
 את הוקעתם, ולשלוח מסר מרתיע לעבריינין שעניינו נידון
 ולציבור העבריינים בכוח".

76. כזכור, עונשו של המערער, הכולל 9 שנות מאסר לריצוי בפועל, הושת עליו לא
 רק בשל הרשעתו בביצוע המעשים המגונים ומעשי סדום במתלוננים ד' ו-ש', אלא גם
 בגין עבירות של נהיגה ברכב ללא רשות בעליו, והסתייעות ברכב לביצוע עבירות מין.
 בחינת מדיניות הענישה הראויה בעבירות מין בקטינים, מלמדת כי העונש שנגזר על
 המערער סוטה מהותית ממדיניות ענישה זו. כך, למשל, בע"פ 252/10 פלוני נ' מדינת
 ישראל (24.01.2011) דחה בית משפט זה את ערעורו של תלמיד ישיבה על עונש של 13
 שנות מאסר, אשר הושת עליו לאחר שביצע עבירות של מעשי סדום ומעשים מגונים
 בשלושה אחים קטינים בני 9-14, אותם היה אמור ללמד תורה. יש לציין, כי המערער
 באותו מקרה, אשר אובחן כחולה נפש אך נמצא כשיר לעמוד לדין, הודה בביצוע
 העבירות המיוחסות לו.

בע"פ 2632/13 פלוני נ' מדינת ישראל (9.12.2014), השית בית המשפט המחוזי
 על המערער, גבר כבן 45, עונש של 13 שנות מאסר, בעקבות הרשעתו בעבירה אחת של
 אינוס קטינה שטרם מלאו לה 16, שלא בהסכמתה החופשית, ובעבירה של הדחה
 בחקירה, כאשר קורבן העבירה הייתה קטינה כבת 8 שנים. בית משפט זה דחה את
 ערעורו של המערער על גזר הדין, וזאת בין היתר, בשל הנזקים הנפשיים שנגרמו

לקטינה, וההשלכות החמורות העשויות להיות לפגיעה המינית, על עתידה של הקטינה בקרב הקהילה החרדית, אליה היא השתייכה.

בעניין סך נגזר על המערער, אשר הורשע בביצוע מעשים מגונים ומעשי סדום בקטינים, 15 שנות מאסר בפועל, כשהערעור על חומרת העונש נדחה על-ידי בית משפט זה.

77. על יסוד האמור לעיל, הגעתי לידי מסקנה כי עונש המאסר שהושת על המערער במקרה דנא, 9 שנות מאסר לריצוי בפועל, אינו עולה בקנה אחד עם רמת הענישה המקובלת בעבירות כגון דא, ויש מקום להחמירו. עם זאת, לא נמצא את הדין עם המערער, כדרכה של ערכאת ערעור, משמתקבל ערעור תביעה על קולת העונש.

78. לאור האמור, אציע לחבריי לדחות את ערעורו של המערער לעניין העונש, ולקבל את ערעורה של המשיבה, במובן זה שיתווספו 18 חודשי מאסר לתקופת המאסר שעל המערער לרצות, כך שעונשו של המערער יעמוד על 10.5 שנות מאסר, בניכוי ימי מעצרו. יתר רכיבי גזר דינו של בית משפט קמא יוותרו על כנם.

סוף דבר

79. סיכומם של דברים: אמליץ לחבריי לדחות את ערעורו של המערער בע"פ 30/15 על שני חלקיו, ולקבל את ערעורה של המשיבה בע"פ 73/15, כמפורט לעיל.

ש ו פ ט

השופט י' עמית:

אני מסכים.

השאלה בדבר מעמדה הראיתי של הערכת מהימנות הקטין על ידי חוקר ילדים, מקום בו הקטין עצמו העיד בפני בית המשפט, אינה נדרשת להכרעה בענייננו. משכך, אותיר בצריך עיון את המחלוקת שנתגלעה בעניין זה.

ש ו פ ט

השופטת ד' ברק-ארז:

אני מסכימה לפסק דינו המקיף של חברי השופט א' שהם.

המערער ביצע בשיטתיות עבירות מין במשך שנים בשני המתלוננים, תוך ניצול תמימותם, לאחר שקנה את אמונם באמצעות מתנות ותשורות שאליהן השתוקקו.

כפי שציין חברי, גם אני סבורה שהעונש הראוי בגין העבירות שבהן הורשע המערער היה צריך להיות חמור יותר. אני מצטרפת להעלאה המתונה של העונש רק בהתחשב בכך שאין דרכה של ערכאת הערעור למצות את חומרת הדין.

ש ו פ ט ת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט א' שהם.

ניתן היום, י"ב בניסן התשע"ו (20.4.2016).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט